Ч. 14 (14.557). Львів, субота 23. січня 1937. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіон. Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Прилюдний запит до П. Міністра Освіти.

НА ЧІМ ПОЛЯГАЄ УТРАКВІЗМ? — ВІДПОВІДЬ УПРАВИТЕЛЯ ШКОЛИ В ХОДАЧКОВІ МАЛІМ, ПОВ. ТЕРНОПІЛЬ БАТЬКАМ ДІТЕЙ.

В Ходачкові Малім, селі майже чисто українськім, є утраквістична 4-кл. школа (українських дітей к. 300, польських к. 20). Дня 17. І. 1937. р. при нагоді конференції запитали родичі управителя школи п. А. Ш., яка властиво тепер у Ходачкові Малім школа: чи це утраквістична, чи польська, бо всі предмети викладають учителі по польськи, всі вони звертаються до дітей навіть на павзі виключно по польськи, а коли яка дитина на павзі відізветься до учителя в мові українській, то у відповідь почує: „Цо? Цо?", доки дитина не заговорить по польськи. А коли ні, го дитина почує: „Ти не умеш по польску?". Дальше нпр. у першій клясі (дітей українських к. 50, польських двоє-троє) проводить учитель молитву тільки по польськи і діти мусять молитися і хреститися по польськи. Терміну „український" теж не вільно дітям уживати, як це нпр. у 6-ій клясі учителька звернула увагу, бо — мовляв — у школі цього не вільно.

Управитель школи дав відповідь, що **школа є утраквістична**, а на питання, на чім полягає цей утраквізм, відповів: „Утраквізм полягає на тім, **що вчать українського по українськи(!), а решту по польськи"**. На інші питання відповів виминаюче, або оправдуючи нпр., що: учитель, який проводить молитвою, може **не вміє** по українськи.

Родичі дітей запитують отсею дорогою п. міністра освіти, чи правильна відповідь управителя школи, чи правильний його режім у школі і чи родичі дітей, будучи самі української народности, мають право домагатися, щоб їх діти у школі не молилися і не хрестились по польськи.

Ходачків Малий, дня 18. І. 1937.

Ксеня Барабаш, Катерина Сум, Ольга Осадца й інші мами і батьки шк. дітей.

Японський парлямент розвязаний на домагання військових кол.

Як повідомляє Домеї, рада міністрів рішила на нинішньому засіданні розвязати завтра парлямент.

Півофіціяльно подають, що на те рішення вплинув ультимат військових кол; на їхню думку, годі було перевести необхідні реформи при теперішньому складі парляменту.

Становище великодержав до еспанської справи

в італійському насвітленні.

Вступна стаття „Месаджера" робить підсумки італійської ініціятиви в справі невтральности супроти Еспанії.

Французька відповідь незадовільна, але виявляє чимало доброї волі. **На французьку політику щораз то сильніше впливають військові кола в тому напрямі, щоб не допустити до утворення совітської республики за Пиринеями.**

Совітська відповідь зовсім неґативна, не має ніякої реальної вартости. **На якенебудь порозуміння зі СССР нема надії.**

Італійський уряд без сумніву узгіднить свою відповідь з Мусолініевим інтервю у „Фелькішер Беобахтер"; правдоподібно вплинуть розмови з Ґерінґом.

Німеччина й Італія ніколи, за ніяку ціну, не дозволять большевизмові закріплюватися на іберійському півострові

Італійсько-турецьке зближення.

Як подає анґорський кореспондент часопису „Ґазетта дель Пополо" недавно італійський амбасадор Ґуллі мав дуже важні розмови з турецьким міністром закорд. справ Рушді Арасом. **Всі непорозуміння між Італією й Туреччиною усунено.** Турецький уряд повідомив італійський, що ліквідує своє посольство в Адіс Абебі та просив його взяти під свою опіку тур. громадян в Абісинії, заки там повстане тур. консулят. Поголоски про недалеку подорож мін. Араса до Риму заперечено.

Як подає дипльоматичний редактор аґенції Стефані, італійці приняли вістку про ті важні розмови зі спеціяльним зацікавленням. Рівночасно Стефані заперечує вістки зі закордону, немов би італійські інтереси не годилися з турецькими; італійська преса ставилася постійно до турецьких справ льояльно і безсторонньо.

ІТАЛІЯ ВИЛЮДНЮЄТЬСЯ.

Урядові обчислення з демоґрафічної статистики за минулих 7 років дають трівожні висліди. За той час щоправда смертність впала з 14.1 на 13.5 відсотків, зате пересічна надвишка уродин над смертністю змаліла з 12.6 на 8.7 проміллє.

Рука комуністів у Портуґалії.

Портуґальська рада міністрів розглянула бомбові замахи із учорашньої ночі та ствердила, **що їх виконали комуністи.**

Після 24-годинної перерви знову уруходмлено ліссабонську радіостацію. Тої самої ночі вибухли також 3 бомби поза Ліссабоною. Арештовано кілька осіб, зловлених недалеко місць замахів.

Фабрикам Форда і Хризлера загрожує окупаційний страйк.

Провідник американських професійних спілок заняв неуступчиве становище до страйку в самоходовому промислі. Він **не погодився наніякі уступки супроти фірми Дженерал Моторс і загрозив окупаційним страйком Фордові та Хризлєрові!** Робітники приготовані до довгого страйку — лише інтервенція Рузвельта може тому запобігти. Голова дирекції Дженерал Моторс заповів, що негайно виїде з Вашингтону, бо не бачить потреби брати участь у нових примирливих заходах уряду.

З приводу конґресу людовців.

Варшава, 20. січня 1937 р.

Одною із замітніших подій у польському
внутрішньо-політичному житті був конґрес
польської людової партії (Польске Стронніцтво
Людове) у Варшаві минулої неділі (17. ц. м.)
при участи яких 400 делеґатів з цілої Польщі,
у цьому понад 250 з Галичини. Як відомо, поль-
ський людовий рух у відродженій Польщі мав
зразу довший час три окремі самостійні органі-
зації: в Галичині й дещо в Познанщині давню
галицьку передвоєнну властиву польську людо-
ву партію, що пізніше прибрала назву „Пяст",
якій проводив трикратний премієр Вітос, пізні-
ше колишній маршал сойму Ратай, „Визволєне"
на терені східно-центральних воєвідств і північ-
но-східних „кресів" під проводом Туґута (спів-
автора мовних законів з 31. липня 1924 р.), Ма-
ліновського (старшого) і Вижиковського) —
врешті „Стронніцтво Хлопске", якому проводи-
ли пок. Ян Домбський, голова польської миро-
вої делеґації в Ризі, пізніщий віцемаршал сойму,
а теперішний сенатор — номінат Руг, а яке
працювало головно на терені Люблинщини й
деяких повітів середущої Галичини.

Обі останні партії з соціяльного боку були
радикального покрою. Було ним особливо „Ви-
зволєне", що своїми соціяльними гаслами та
способом агітації у перших своїх виступах на-
слідувало дещо російських есерів. У противен-
стві до них „Пяст" був у своїй соціяльній про-
грамі доволі поміркований, зате як промотор
і головний виконавець кольонізаційної політи-
ки на „кресах" дуже ексклюзивний супроти нас.
З його рядів вийшло найбільше число кольоні-
стів на українські землі.

Триторова польська людова політика, що
її ведено у законодатному і у першому та дру-
гому соймі, припинилася після знаного зїзду
центролівиці у Кракові влітку 1930 р., що дав
притоку тодішньому урядові до репресій з Бе-
рестям у проводі та голосного варшавського
процесу проти аранжерів цього зїзду. Відгомін
цих подій ще не зліквідований і саме людовці
домагаються його повної ліквідації при засто-

суванні окремої амнестії для всіх засуджениців берестейської вязниці, між ними у першу чергу для Вінцентого Вітоса, що пробувають за кордоном. Остаточно вдалося провідникам трьох різних організаційно людових партій сцементувати одноцільну політичну формацію, що як така виступала вже у минулій (третій) каденції польського парляменту.

При останніх виборах до польських законодатних установ у вересні 1935 р. П. С. Л. не брало участи, проголосивши разом з ендеками та соціялістами бойкот виборів і тому офіційних представників на терені парляменту сьогодні не має. Зате безпосередньо по виборах почало Польське Стронніцтво Людове оживлену акцію в терені, зокрема в середущій Галичині, передусім у повітах: Ярослав, Переворськ, Ланцут, Ряшів, Тарнобжеґ, Ніско й деяких інших Західної Галичини та в Люблинщині, головно на терені Холмщини. Цю акцію, наскрізь хлополапську — демагогічну старалися розвести людовці і в повітах Східної Галичини, та це їм не вдалося, за винятком повітів Ярослав (у більшості і так польському) і Рудки, звідки походить теперішній керманич людовців б. маршал сойму Ратай.

Найбільшу експанзію прибрав цей рух улітку 1936 р. Влаштовано велику політичну маніфестацію в Новосільцях біля Ланцута в честь капів мітичного війта-хлопа цього села, що колись мав відбити татарський загін від свого села. Рівночасно мала це бути маніфестація польського селянства в честь польської армії й тому взяла у ній участь генералітія з маршалом Сьмиглим-Ридзом у проводі. Поправді була це у 100 відсотках суто політична маніфестація з показом своїх сил перед вождом польської армії, закінчена домаганням амнестії для засуджених берестейських вязнів і з домаганням повороту Вітоса до Польщі з тим, щоб міг він обняти політичний провід.

Для приєднання собі сільської біднюти („комнезамів") розвинуло П. С. Л. неперебірчиву й наскрізь демагогічну акцію з політичних, а не економічних мотивів, за підвишкою платень для рільних робітників по фільварках, кидаючи гасло „Земля хлопам без викупу". Та агітація скінчилася трупами таки наших селян у Кречовичах б. Переворська, в Рудеччині й у Холмщині та масовими процесами й засудами. Це і є реальний біланс демагогічної агітації людовців у минулому році.

Керманичі потравневого режіму звернули зразу свою увагу на польське село. Не змогли його приєднати для себе, тим більше, що майже рівночасно з політ. репресіями розпочалася господарська кріза, що селян у Польщі кинула на дно господарської руїни. Небагато помогла тут і відложенева акція села, що при своїх деяких позитивних сторінках таки не приєднала для уряду симпатії великої більшости польських хлопів. Не ловилися сільські плотиці до санаційного сака.

Попри це вибрав уряд ще іншу тактику — тактику поіменного хлополапства. За перших часів існування Польщі до поль. людового руху присваталося для інтересу чимало людців, що досі з ним не мали нічого спільного. Ті карієристи — а їх має і мала кожна партія, що скоро зростає масово — от хочби в нашій історії есери — покинули перші ряди людовців „яствія і подаянія ради", як казали колись у нас. Початок зробив пос. д-р Міхалкевич з Познанщини із двома іншими товаришами, що після диверсії з табору правовірних людовців утворили власний посольський клюб. За ними пішли льокальні дрібноти за намовою старостів, що були на місцях фактичними керманичами політики Безпартійного Бльоку співпраці з урядом. Ділося це на основі практичної засади „до ут дес" — даю, а й ти дай — себто зправила для шкурних інтересів. Перебіжчиків з людовцевого фронту, як теж з ендецького й соціялістичного, було чимало. Здезертерували не тільки рядовики й підкоманднí, але й самі командирі, як старий Маліновський, Руґ, Врона та інші. Не минула їх очевидно ласка ББ у формі посольських і сенаторських мандатів і ріжнородних інтратних посад.

Петрифікацією новостворених політичних відносин у Польщі мала бути квітнева конституція з 1935 р., новий закон для територіяльної самоуправи — врешті нові виборчі ординації до сойму і сенату. Не зліквідували вони політичних партій, але позбавили їх поправді всякого впливу на хід публичних справ. Польща чи пак її уряд і кола біля нього зачали робити політику без політики та політиків себто без політичних партій.

Подібно як експеримент з ББ не вдався теж і новий експеримент. Без політичної організації — хочби монополістичної як у Совітах, в Італії і Німеччині — на дальшу мету не можна вести політики у сучасних обставинах, зокрема у Польщі, що по своєму складі не є національною державою. Звідси теперішні спроби проурядових кол створити якусь політичну формацію на парляментарній арені і сперти її на масу виборців. Те вже і формується, але не в одному осередку. Перед ведуть т. зв. „направячі" під проводом шлеського воєводи д-ра Гражинського, група найбільш активна та гомінка, що бажає взяти владу у свої руки.

Не сплять і ендеки, що у Східній Галичині дали свого часу найбільше число перебіжчиків у табор санації. У польському селі мають вони зовсім невеликий голос, за те мають за собою велику частину духовенства, світської інтелігенції, а передовсім академічної молоді. Ідуть у бій на старій протижидівській шкалі. Їхньою авангардою є табор народових радикалів (О. Н. Р.), що дає чимало клопоту польській політичній поліції.

Пепеесці забили собі голову монтуванням людового фронту, до якого хотіли за всяку ціну втягнути і польських людовців. Їхня преса сипле щоденно громи на Гітлера та його режім, втішаючися рівночасно людовим фронтом у Франції і перемогами над повстанцями єдиного легального уряду в Еспанії президента Азані чи в дійсности Антонова-Овсієнка і Розенберґа. Ця акція пепеесів має свій успіх. З їх рядів щораз більше людей переходить в табор правдивих комуністів. Заходи пепеесів (ППС) приєднати людовців до людового себто прокомуністичного фронту — зовсім не повелися, що стверджено в окремій резолюції на конґресі людовців у Варшаві 17. ц. м.

Наради конґресу і його ухвали справді цікаві. Порушено там теж українську справу з осудом українських шовіністів, що стримують українських хлопів від того, щоб вступали в ряди П.С.Л., зате з радісним привитанням тих українських селян, що щораз більше численно — (хіба в уяві людовців) — вступають у табор польських людовців.

Нарадам і рішенням конґресу людовців, партії не менш шовіністичної від ендеків і нам дуже ворожої, буде присвячена чергова стаття.

Д-р Степан Баран.

ВИПАДОВА БРАМА НА БАЛКАН.

ГАРЯЧКОВА ПРАЦЯ СОВІТСЬКИХ ПРЕДСТАВНИКІВ У РУМУНІЇ

Букарешт, 15. січня 1937.

Червоні полпреди доказали вже нераз, що радо збуваються своїх пролетарських звичок та ще радше принимають буржуйські. І Кремль був приневолений відкликати не одного такого закордонного „пролетаря" (Луначарського, Коллонтай, і т. д.), щоби не блекшувати роботу протисовітської пропаганди, а серед власних громадян-нуждарів не викликувати зависти й огірчення.

Все таки, при найдбайливішому виборі полпредів і стогому наглядові над ними ячейок ГПУ новоіменовані сов. дипльомати не в силі опертися „капіталістичним" спокусам...

Ось наприклад скромне життя членів недавно заснованого совітського посольства у Букарешті. Почавши від посла до найнижчого службовика о д и н о к о г о (!) малороса — все захоплюється привабами „малого Парижа" (Букарешту). Цікавим фактом є те, що сам посол Островський походить із бідної жидівської родини з малого північно-бесарабського містечка Бєлці. Значить, походить із тої Бесарабії, якої й досі Совіти правно не признають за Румунією. Брат п. Островського не є совітським громадянином ані комуністичним бонзою, лише скромним купцем орієнтальних килимів. І тому мабуть не визнає погляду свого брата-купця, так як його зверхник Літвінов не визнає свого брата-рабіна.

Не дивниця, що такі небажані родинні звязки стають часом прикрістю, коли в сальонах совітського посольства або у великій винайвленій салі (т. зв. „домі міліонерів" на одній затишній букарештенській вулиці) йдуть гучні бешкети представництва С. С. С. Р., з участю заприязнених чеських та місцевих партійних „демократів".

Щоби зацікавити й кола румунських інтелектуалів „ґіґантичною розбудовою сучасної Росії" засновано у Букарешті „Товариство приятелів С. С. С. Р.". Але ті „приятелі" скоро розчарувались, коли в минулому літі вибрались прогулькою оглянути „осяги на Україні", бо їх завернули таки на самім кордоні. (Лихо хотіло, що акуратно тоді йшли у західних повітах України протисовітські заворушення). Крім прогульок для оглядин „патьомкінівських сіл" у совітській індустрії російське посольство у Букарешті уладжує для своїх приятелів фільмові вистави, при чому сов. пропаґанда бере під увагу, що ще не зовсім „клясово свідомим" глядачам годі показувати світлини грубого агітаційного змісту: їм дається лікарство „по ложечці", у формі показу „мистецьких осягів" СССР і т. п. блефу.

Вже нераз заборонювала румунська сіґуранца висвітлювати такі зразки „високого мистецтва совітської кінематографії". І тому найшов собі п. Островський інший вихід: він найшов доступ до добродійного Т-ва „Прінчіпиля М і р ч я", в якім засідають старі панни боярських кругів та їм обіцяв він, що віддасть увесь дохід із висвітлення совітських фільм на добродійні цілі. В цей спосіб совітські фільми найшли дебіт у Румунії. І так семітська спритність вдоволила заразом настирливі домагання Комінтерну та доброзичливу гостинність союзників...

Подібними крутими стежками йде кольпортаж партійної преси. Видавати комуністичну ґазету є майже неможливо (цензура і стан облоги) та ще й непоплатно: хто читав би тепер ті перестарілі самохвальби або дивоглядні статистики! Навіть заграничні офіціози „Ізвестія" та „Журнал де Моску" знизили свою оплату від 10 на 5 та з 5 на 3 леї! Видно не ведеться.

Тому вигідніше використати гостинність чужої преси. Почавши від одноплемінної лівої преси „Діміняца", „Адеверул", „Зоріли" і т. д., до „Капітали", органу близького до офіціяльних кол, всі ґазети містять вістки, інспіровані пресовими матадорами совітського посольства.

„Адеверул", звичайно переполоханий інвазією Німеччини на Україні, пише, що „Пляни небіжчика ґенерала фон Секта задумує тепер здійснити бувший ґубернатор царської України ґенерал Скоропаткін". (Що за поінформованість!).

„Капітала" бє на тривогу, що на різдвяні свята старався приїхати до Букарешту сам б. гетьман Скоропадський, щоби примирити тутешню українську еміґрацію та „приготовити будучу акцію".

Навіть семигородська „Патрія" (орґан націонал-царaністів) забуває на свої близькі сусідські клопоти з мадярським ревізіонізмом та журиться, що „Німці хотять конче розгромити совітську Росію, щоби здобути Україну, як компенсату для своїх кольоніяльних плянів..."

Зрозуміло, що вістки „Тасс"-а передруковують ці часописи без застереження, бо часто читаємо про „надзвичайний урожай на Україні" або „ґіґантичний розвиток українського господарства". Тимчасом совітські граничарі вистрілюють сотні утікачів. (На Різдво сталася така траґедія на берегах Дністра, напроти басарабської місцевости Дубошари). Але такі щоденні „дрібниці" стали звичкою для граничарів та нецікавим часописним матеріялом для загалу.

Більшу увагу звернули на себе у Букарешті три совітські штабові старшини, що перед Різдвом відвідали тут своїх співробітників та потім відіхали „у фахових справах" до Чехословаччини. Ще частіше прибувають з Совітів „дипльоматичні (!) аґенти". У порівнанні до інших посольств, персональний склад совітського посольства є найбільший та дуже часто змінюється. Відкликано дружину п. Островського, по фаху лікарку, що помилково мала навязати зносини із такими кругами, які тільки з медициною не мають нічого спільного.

Ледви минулася ця мала домашня прикрість, аж ось інша: відїхав „князь" Столипін, бувший сов. пресовий аташе. (Князем глумливо називали його самі румунські журналісти за його напушені псевдо-панські маніри. На його місце прибув новий аташе, цим разом дійсний пролетар Кіріл Тилькінов).

Лишився русявенький Ґліксман, що щасливо оминає ресторанної популярности, спокійно „працює" теж торговельний аташе Ілін — бо союзницькі торговельні взаємини так якби не існують!

Є теж тут такий показовий малорос Владімір Радченко. Він формально — віцеконсуль, його візитові білети — французькі, але говорить тільки по-московськи. І його правдиве завдання — не багато говорити та не афішуватись. Його місія багато делікатніша, відповідно до такої його безсумнівної льояльности і

сліпої відданости своїм шефам, як тільки може бути вірний москалям змосковщений малорос.

І йде „робота“ „во всьо“. Бо Букарешт — це нині випадова брама большевицької пропаганди на ввесь Балкан...

(дрич).

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Китайська червона армія зближається до провінції Шансі. З огляду на те попросили маршала Чанкайшека, щоби він перервав відпустку і вернувся до Нанкіну.

Французька судова влада покінчила слідство у справі слідчого судді Пренса, що згинув під колесами поїзду в часі, коли займався справою Ставіського. Виходить, що Пренс таки сам наложив на себе руку.

Французький сенат приняв одноголосно законопроект про заборону виїзду добровольців до Еспанії.

Б. іракський премієр Ясін-Паша помер несподівано в Бейруті. Як відомо, з Іраку прогнали його після військового перевороту у жовтні 1936. р.

Німецький міністр Ґерінґ відїде з Капрі завтра. По дорозі він відбуде нараду з Мусолінієм, після якої італійський уряд відповість на британську ноту з 11. ц. м. в еспанській справі.

Австрійська поліція викрила в Кляґенфурті комуністичний осередок, що мав тайну друкарню.

В Еспанії червоні публично спалили живцем єпископа-помічника Тарраґони Емануеля Боррас Ферре. Це вже одинацятий еспанський єпископ, якого замучили червоні.

Рада Ліґи Націй почала вчора 96. сесію, присвячену справі евакуації осіб, що схоронилися до амбасад і посольств. Валенсійський міністр закорд. справ старався недопустити тієї справи на денний порядок.

КОМУНІСТИЧИЙ ОСЕРЕДОК У ЛАТВІЇ?

У Ризі покінчено слідство проти 37-ох латвійських комуністів, арештованих восені 1935 р. Підчас ревізії найшли тайну висильну радіостацію з 1000-кільометровим засягом, апарати Морзе, зброю, друкарню, пашпортові блянкети, фальшиві печатки та чимало комуністичної літератури. Всі обвинувачені мали при собі багато гроша. 4-ох обвинувачених утікло, 19-ох відповідає з вязниці, інші залишилися під поліційною обсервацією.

—о—

З ЖИТТЯ СОВІТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

(За київським радіом.)

ПРАВА НАРОДІВ У СССР І В БУРЖУАЗНІЙ ЕВРОПІ. — РОСІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ.

На цю тему говорив у неділю 17. ц. м. якийсь референт із московської радіостанції ім. Комінтерну. В буржуазній Европі є повноправні народи і народи другого „ранґу“, обездолені і переслідувані. Це цілковита суперечність — мовляв — до відносин, які в ділянці національного питання панують у СССР. Батьківщина соціялізму не знає — сказав референт — ріжниць і всі нації — малі чи великі, висококультурні чи цивілізаційно нерозвинені — мають рівні права й однакові можливости для розгортання своєї національної самобутности.

Як дивно слухати ці брехливі слова саме в часі, коли вся европейська преса розписується про **зріст російського націоналізму в урядових колах Москви,** коли ще не прогомоніла гостра полеміка „Правди“ з „Ізвестіями“, що відважились назвати російський нарід народом Обломових, коли високопоставлені особи в роді Калєніна й інших виголошують просто націоналістичні російські промови і коли підкреслюють офіціяльно, що **російський нарід має бути перший між рівними** (що зрештою є ствердженням істнуючого стану)... Але большевикам „плювать“ на правду і на те, що комусь може бути дивно слухати наглядні брехні...

ЕСПАНСЬКІ МОРЯКИ В ОДЕССІ.

Ґрупа еспанських моряків відвідала на днях одеський „Палац піонірів і жовтенят“ та передала там подарунки для совітських дівчат від „трудової“ Еспанії. Акт передачі відбувся у зворушливому для обох сторін ритуалі та при численних промовах одеських большевиків і гостей.

БУДИНОК ДЛЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.

Верх. Рада України дістане величезний репрезентаційний будинок, частинно з мармору, зі салею на 900 місць. Автором будинку є архітект-художник Заболотний, який використав для цього дуже сильно українські мотиви.

У 13-ТІ РОКОВИНИ СМЕРТИ ЛЄНІНА.

Україна примушена святкувати не тільки російського поета Пушкина, але теж роковини смерти Леніна. Численні святочні обходи відбудуться по школах, фабриках, майстернях і урядах з бесідами на тему **„13 років без Леніна ленінським шляхом“.** 21. січня появиться велика кількість стінних ґазет, де будуть поміщені спогади нерозстріляних ще співпрацівників Леніна. Ріжні групи підготовляють музично-вокальні вечорі під гаслом „Ленін торжествує, бо ґеніяльний Сталін продовжує діло Леніна“.

БЕЗЧИННІСТЬ ХАРКІВСЬКОГО ПУШКИНІВСЬКОГО КОМІТЕТУ.

„Комуніст“ з 16. ц. м. закидує харківському Пушкинському комітетові повну безчинність. На всі свята в терені делеґують референтів з низьким рівнем освіти, які не мають поняття про творчість Пушкіна. „Бриґади свята“ зложені з піяністки, співака і декляматора, обїзджають підприємства, а комітет виставляє рахунок по 500 карбованців за зорґанізовані тою „бриґадою“ свята, які трівають усього годину.

В. Н-вич.

У лютому відбудеться конґрес П. П. С.

Як подає варшавська преса, дня 1. лютого почнеться у Варшаві конґрес ППС, що має ухвалити нову програму, зближену до націонал-соціялістичної ідеольогії і визначити нову тактику боротьби. Конґрес вибере новий провід партії.

—о—

Сирійці бойкотують жидівський товар.

Купці з Дамаску створили комітет, що має зорґанізувати бойкот жидівських товарів та всяких взаємин зі жидами. Студенти записують на базарах на „чорну листу“ купців, що продають жидівські товари.

На посадника Гайфи зробили замах; коли він входив до міського уряду, на нього посипалися револьверові стріли, але ніякий з них не влучив.

—о—

ДЖЕК ЛОНДОН. 5

Страшні Соломонові острови.

Нарешті обидва поснули, отже Берті, єдиному на кораблі білому, довелося вартувати. Боячись, що от-от нападуть на корабель із берега або повстане, збунтується екіпаж, він простояв на палубі до світання.

Три доби стояла Арла при березі, і щоночі шкіпер та штурман „піячили“, поживаючи холодний чай, а Берті вартував замість їх.

Вони певні були, що на його можна звіритись, а він так само був певний, що аби тільки живий зостався — викаже на їх капітанові Малу.

Нарешті „Арла“ обякорилась біля плянтації Реміндж, на Ґвадалканарі, Аркрайт ступив на беріг — і радісно зідхнув, ручкаючися з управителем плянтації.

— Ви не трівожтеся... Може, вас чимнебудь уразить поведінка наших неґрів-робітників — таємниче сказав містер Гаррівель, відводячи його на-бік. — Тут балакають про повстання, і справді є деякі ознаки... Автім, усе це дурниці.

— А... а скільки у вас неґрів на плянтації? — спитався Берті, і серце йому стислось.

— Тепер чотириста — весело відповів містер Гаррівель. — Алеж нас троє, числячи й вас, та ще шкіпер і штурман з „Арли“. Чогож би нам боятись?

Берті повернувся, щоб привітатися з Мак-Тавішем, завідувачем комор на плянтації, — але той, майже зовсім не зважаючи на гостя, заговорив стурбовано, що кидає службу.

— Я чоловік жонатий, містере Гаррівелю! Я не можу тут довше залишатись. Повстання вибухне неминуче. У неґрів усе вже налагоджене — не сьогодні, завтра тут буде те, що на Ґоґоно.

— Що таке було на Ґоґоно? — спитав Берті, коли вдалось таки переконати завідувача комор хоч місяця добути на плянтації.

— А, то він згадав, — пояснив управитель, — як на Ґоґонській плянтації на Ізабеллі неґри вбили пятьох білих, що там жили, захопили шхуну, замордували капітана і штурмана, а самі всі як є, повтікали на Малаїту. Алеж я казав і кажу, що там, на плянтаціях Ґоґоно, білі були надто недбалі. Нас так легко не піймати, ні! Ходім, містере Аркрайте, на мою веранду, — звідти чудесний краєвид...

Тимчасом Берті думав та гадав, якби то вихопитися звідси в Тулаґі до комісара, і його зовсім не кортіли краєвиди. Ріжні пляни снувалися в Аркрайтовій голові, — аж раптом за спиною його гримнув стріл, і містер Гаррівель швидко, як блискавка, вхопив його за руку, мало не зламавши її. Молодий мандрівник опинився в кімнаті.

— Ну, далебі, ваше щастя! Цеж була певна смерть! — заговорив управитель, обдивляючись, чи гість не ранений. — Дуже це мені прикро. Чиж думав я, щоб ото серед білого дня...

Берті поблід.

— Якраз таке встругнули попередньому управителеві, — похмуро зауважив Мак-Тавіш. — А славний був чоловяга! Вони прострілили йому голову саме оттут, на веранді. Бачите темну пляму між сходами та дверима?

Управитель саме подавав свому гостеві власними руками приготований коктейль, коли ввійшов якийсь чоловік, одягнений до їзди на коні.

— А що там? — глянув на його управитель. — Знову річка розлилась?

— Яка там у біса річка! Неґри, от що! Вони вискочили з очерету, кроків може дванацять від мене, один із їх випалив, приклавши рушницю до стегна. Рушниця — снайдер... Звідки в нього снайдер, хотів би я знати? — Ах, пробачте. Радий познайомитися з вами, містер Аркрайте.

— Містер Бравн, мій помічник, — представив його Гаррівель. — Ану, випємо тимчасом чарочку!

— Де він допяв снайдера? — не міг угамуватись Бравн. — Я завжди казав: не держіть ніколи зброї в конторі! Ну, от і...

— Зброя лежить, де й лежала, — роздратовано перебив Гаррівель.

Бравн усміхнувся, ніби не ймучи тому віри.

— Ходім, подивімось! — сказав на те управитель. Вони пішли до контори, за ними й Берті, — і там Гаррівель переможно показав велику скриню в кутку.

— Чудесно, але відкіля-ж у того поганця снайдер? — товк своє Бравн.

Тимчасом Мак-Тавіш почав підіймати віко. Управитель підбіг, рванув віко догори... скриня була порожня. Усі, вжахнувшися, мовчки глянули один на одного. Гаррівель знеможено впав на дзиглик. Мак-Тавіш злісно вилаявся.

— А не я казав? От і вірте тепер чорношкурим слугам!

— Кепська справа! — мовив Гаррівель. — Та якось-то буде! Треба гарненько провчити паскудників. Панове, будьте ввесь час при зброї, хоч-би й обідаючи. М-ре Бравн, приготуйте сорок чи пятдесять паличок динаміту... Та щоб ґноти були короткі... Ми їм покажемо! А тимчасом ходім обідати.

Берті не любив рижу та сої, — йому подали яєчню. Він уже майже доїдав її, коли Гаррівеля скортіло взяти трохи й собі. Він поклав у рот — і зараз, лаючись, виплюнув.

— Це вже вдруге! — зловісно процідив Мак-Тавіш.

Гаррівель все ще кашляв і плював.

— Що вдруге? — стрепенувся Берті.

— Отрута, — була відповідь. — Кухаря негайно треба повісити.

— Так саме звели зі світа бухгальтера на Марші, — підкинув слово Бравн. — Страшна смерть. Кажуть, крики його чути було на три милі.

— Зараз-же закутя кухаря в кайдани! — пробурмотів Гаррівель. — Щастя наше, що ми відразу помітили.

(Докінчення буде).

Перший український політичний процес

за злочин зі ст. 109 к. з.

Адв. д-ра І. Кульчицького засудили у Львові на 1 рік вязниці. Адв. д-р В. Гамаль увільнений.

В пятницю 22. п. м. відбулася апеляційна розправа перед трибуналом апеляційного суду у Львові проти двох українських адвокатів зі Збаража, а саме: **д-ра Івана Кульчицького і д-ра Володимира Гамаля.** Оба вони ставали вже 24. листопада 1936 р. перед трибуналом окружного суду в Тернополі, де їх трибунал під проводом заст. президента д-ра Вендриховського увільнив від вини і кари. Від цього присуду прокуратор у Тернополі зробив апеляцію і тому справа опинилася перед апеляційним трибуналом у Львові, якому проводив **радн. Ягодзінський.** Справу реферував радн. **Джевський,** як вотант засідав **радн. Двожак.** Прокуратуру заступав прок. **Посуховський.** Адв. д-ра Кульчицького заступав на розправі адв. **д-р В. Старосольський,** адв. д-ра В. Гамаля **— адв. д-р М. Волошин.**

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ?

Прокуратор у Тернополі притягнув обох підсудних до відповідальности за злочин зі ст. 109 к.з. (поширювання неправдивих вістей за кордоном з метою шкодити інтересам польської держави — кара до 10 літ вязниці) зладивши акт обвинувачення такого змісту:

У Збаражі існує культурно-освітнє т-во „Український Дім", якого головою від довгого ряду літ є підс. д-р Кульчицький, а секретарем був якийсь час підс. д-р Гамаль. Перед кількома роками згадане т-во зачало будову великого будинку для себе і для приміщення інших українських установ; фонди на будову збирало шляхом публичних складок серед українського громадянства в краю і в Америці. Збірковою акцією обнято передовсім Злучені Держави і Канаду. Її зорганізував і нею кермував підс. д-р Кульчицький при деякій допомозі підс. д-ра Гамаля. Перший підсудний зредагував багато відозв і вів обширну переписку з еміграптами зі Збаражчини за океаном, що займалися там збіркою на Український Дім в Збаражі. Вона в сумі дала вісім тисяч долярів. Підсудні в листах до Америки інформували своїх адресатів про положення українців у краю у політичній і господарській ділянці та про розвиток українського національного руху в Польщі. Акт обвинувачення каже, що підсудні інформували невірно та свідомо тенденційно про відносини в Польщі з метою не тільки зібрати в цей спосіб більше гроша на будову „Українського Дому" в Збаражі, але й пошкодити інтересам польської держави серед українських емігрантів в Америці.

Дня 2. квітня 1936 р. підс. д-р Кульчицький зредагував відозву п. п. „До Земляків зі Збаражчини в Злучених Державах і в Канаді". В цій відозві — каже далі акт обвинувачення — підс. д-р Кульчицький висмівав польську державу, зневажаючи її владу, подаючи неправдиві відомости у справі української меншини та її відносин до Польщі. І так подав він, що українцям відвищено свідомо кількакратно доходовий і промисловий податок, за працю для добра народу жде вязниця, пацифікація і приміщення у Березі Картуській, що на кожному кроці кидається українському громадянству колоди під ноги у виді поліційних ревізій та тяганини по судах. Українських дітей не приймають до шкіл, а цих зпоміж них, що з великим трудом скінчили школи, замикають до вязниці і відбирають їм життя або здоровля і то за працю навіть леґальну для свого народу.

Цю відозву, зредаґовану підс. Кульчицьким, якої копію найдено в нього при ревізії, підписав підс. Гамаль. Її вислано на руки Касіяна Багрія в Америці, що походить зі Збаражчини й він опублікував її у часописі „Народня Воля" ч. 58. з дня 26. квітня 1936 р., що виходить у Скрентоні, в Пенсильвенії.

Подані там вістки — каже акт обвинувачення — є зовсім неправдиві і могли пошкодити інтересам польської держави, з чого підсудні як люди з вищою освітою й адвокати мусіли здавати собі справу.

На розправі в Тернополі підсудні заперечили вину. Тоді теж підс. Кульчицький у своїй обороні вияснив, що помістив у відозві тільки загальні факти, загально відомі, а зміст і дух їх мав родинний та приятельський характер, без політичних моментів. Підсудний не бажав, щоб цю відозву публіковано і не давав ніяких доручень щодо цього згаданому Касіянові Багрієві. До польської держави відноситься льояльно, не мав наміру шкодити інтересам польської держави і не здавав собі справи з того, що відозва може обіймати каригідні моменти.

Підс. Гамаль заявив, що ніяких відозв ніколи не редаґував, бо це робив підс. Кульчицький, а інкриміновану відозву підписав, не читаючи, бо вірив, що в її змісті не буде нічого каригідного.

У слідстві переслухано багато свідків, що їх покликав підс. д-р Кульчицький. Про його працю в канцелярії (що відозви для збірок писав сам на машині) зізнавали тоді Меланія Ничаївна, Геновефа Чайківська й Ольга Квітківська, заняті колись в канцелярії підс. д-ра Кульчицького; про характер підсудного зізнавав адв. д-р Ст. Бохенський; про його льояльну поведінку і леґалізм у публичній роботі зізнали: лікар д-р Павло Таращук зі Збаража, о. Григорій Хамчук з Кійданець, Петро Лисобей та Іван Бучок — оба селяни зі Стрийвки. Зізнавав теж у слідстві як свідок збаразький староста Казимир Рінґ, який обтяжив тоді підс. д-ра Кульчицького.

ПІДСУДНІ НЕВИННІ.

На розправі в Тернополі переслухано свідків прокуратури й оборони. Перший зізнавав староста Рінґ, дуже обережно і на відповідні питання обор. д-ра Барана відтяжив у великій мірі підс. д-ра Кульчицького. Свідки: д-р Бохенський, о. Хамчук, селяни Лисобей і Бучок, д-р Таращук і о. Боліновський виставили підс. д-ру Кульчицькому якнайкраще свідоцтво як людині і громадянському діячеві, що на трибунал зробило помітне враження. Підс. д-р Гамаль не покликав ніяких свідків на свою оборону, бо поправді в акт обвинувачення попав припадково.

Оборонець д-р Баран поставив внесок покликати свідків, які ствердилиб правдивість фактів, наведених в акті обвинувачення, свідків: Н. Сухенек-Сухецького, начальника виділу національних меншин в міністерстві внутрішніх справ, пос. В. Мудрого і пос. В. Целевича, св. Льва Ясінчука й д-ра Осипа Назарука, які були у Злучених Державах і в Канаді серед українських еміґрантів та знають тамошні відносини і настрої. Останні свідки мали ствердити, що українське громадянство в Америці добре поінформоване про відносини в Галичині, що заморська українська преса пише про факти з життя в старому краю, про які у нас часто писати не можна і що факти, поміщені у відозві підсудних як загально відомі вже раніше, не пошкодили інтересам польської держави. Трибунал не взяв під увагу цих внесків обор. д-ра Барана та увільнив обох підсудних від вини і кари. **В мотивах присуду трибуналу в Тернополі подано, що висліди розправи не дали доказу, начеби підсудні мали намір шкодити інтересам польської держави. Їхнім наміром була лише збірка грошей на будову „Українського Дому" в Збаражі, отже у даному випадку нема знамен злочину зі ст. 109 к. з.**

Проти цього присуду прокуратор зголосив з місця до протоколу апеляцію і тому справа опинилася перед апеляційним судом у Львові.

АПЕЛЯЦІЙНА РОЗПРАВА У ЛЬВОВІ.

На розправі у Львові радн. Джевський зреферував хід розправи у Тернополі і після того виголосив коротку промову прок. Посуховський домагаючись зміни присуду першого суду та покарання обох підсудних.

ПРОМОВИ ОБОРОНЦІВ.

Обор. д-р В. Старосольський обговорив основно юридичний бік справи підс. д-ра І. Кульчицького, підкреслюючи, що нема обективно знамен злочину зі ст. 109. к. з., бо у відозві згадано лише факти, про які говориться в соймі, про що пише преса і т. д. І про сумної слави пацифікацію і польсько-українські взаємини взагалі є вже велика література, отже сама згадка у відозві не могла пошкодити польській державі. Одначе найважніше в цій справі те, що підс. д-р І. Кульчицький не передбачив ні не сподівався, щоб його відозву у справі збірки оголошували у пресі. Тому поставив внесок, щоб трибунал затвердив присуд першого суду та відкинув апеляцію прокуратора.

Юридичний бік справи і всі висновки піддержав обор. **д-р М. Волошин** підкреслюючи, що в поведінці підс. д-ра В. Гамаля нема не лише знамен злочину зі ст. 109 к. з., але навіть зі ст. 152 і 127 к. з., під які прокуратор підтягнув у своїй апеляції. Оборонець звернув увагу, що підс. д-р Гамаль підписав відозву не читаючи її, бо саме тоді виїздив до Тернополя і теж поставив внесок, щоб трибунал затвердив присуд першого суду.

ПРИСУД.

По півторагодинній нараді предсідник оголосив в год. 12.50 пополудні такий присуд: **щодо підс. д-ра І. Кульчицького апеляційний трибунал змінив присуд тернопільського суду і засудив його на один рік вязниці зачислюючи йому слідчий арешт. Виконання кари припинив до 3-ох років. Крім того засудив його на втрату публичних і громадянських прав на три роки та заплату коштів обох розправ.**

Присуд щодо підс. д-ра Гамаля затвердив. Нема двох думок, що справу д-ра Кульчицького розглядатиме ще Найвищий Суд у Варшаві.

—o—

В обороні рідної землі.

ЛІЩИНА.

Нарада в Ліську.

Дня 29. грудня м. р. відбулася в Ліську довірочна нарада українського громадянства ліської та балигородської судової округи в земельній справі, на якій одноголосно принято протикольонізаційні резолюції. Ці резолюції переслано до Президії Ради Міністрів у Варшаві та до Воєвідського Уряду у Львові. Наради відбулися під проводом о. декана Стеранки з Монастирця, секретарював п. Й. Пелехович. Реферат виголосив о. Фуканчик, парох Угерець. Голос забирали численні селяни, особливо з двох сіл, специяльно заінтересованих у справедливій розвязці сусідської парцеляції в тих селах

—o—

У царстві Сталіна.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ БАТЬКИ.

(КАП). Як подають „Ізвестія", скількість розводів у СССР зростає; у травні 1935. р. вони дійшли до 44.3 прц. подруж. Коло 2/3 розведених подруж має діти та лише 10 прц. розведених подругів утримує своїх дітей. Совітські суди витрачують чимало часу на пошукування за несовісними батьками, які перед обовязком платити аліменти втікають до далеких місцевостей і там наново побираються.

ПЕРЕД НОВИМ ПРОЦЕСОМ.

(ПАТ) У довгій серії розправ проти членів опозиції небавом відбудеться процес Кузнецова, Ґортіка, Ґринберґа і інших, яких справу вилучили з процесу Радека, що почався недавно.

Крім того йде слідство проти ґен. Путни, Арцішева та Раєвського. Недавно арештували одного з найвизначніших старих большевиків ідеольоґа комунізму — Бухаріна.

„СТАРІ БОЛЬШЕВИКИ" І НОВА СОВІТСЬКА БЮРОКРАТІЯ.

(РО) Париський меншевицький орган „Соціялістіческій Вестнік" у статті підписаній „старим большевиком" обговорює тло убивства Кірова. Убивник Кірова, Нікосадзе — мовляв — від 16. року життя боровся в большевицьких рядах. Він тужив за „героїчною романтикою" перших революційних років і не міг погодитися з теперішньою сірою бюрократичною буденщиною; ніяких спільників не мав, атентат виконав сам.

Теперішній нар. комісар внутрішніх справ Єжов ненавидить старих большевиків, бо зясовує собі, наскільки нижче стоїть від них. Він визначається незвичайною жорстокістю і є сліпим виконавцем волі Сталіна.

ДОВКРУГИ ПРОЦЕСУ РАДЕКА І ТОВ.

(ПАТ). З Мексика повідомляють: Троцький в розмові з представниками мексиканської преси в справі процесу Радека, Сокольнікова, Пятакова і тов. заявив, що причиною того роду совітських процесів є страх совітських можновладців, щоб нарід не довідався правди. Мексиканський уряд показався супроти Троцького дуже гостинний і він має надію, що йому дозволять виявити світові правду про масові політичні змови у СССР.

Всі московські щоденники помістили інспіровані статті, в яких гостро атакують обвинувачених та обкидають їх брутально найгіршими наклепами. Головний наступ звернений проти „чолової чвірки": Пятакова, Радека, Сокольнікова і Серебрякова. Совітські щоденники домагаються якнайгострішого присуду проти них.

ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД.

„Тотальна війна" й „оборонне господарство".

Недавно в одній з заміток в „Ек. Огляді" згадали ми про ролю воєнної підготови держав у сучасному стані світової економіки. Другим разом знову подали ми тривожні відгуки в Англії того факту, що саме гарячкове зброєння народів є чинником, який конюнктуральну лінію в господарстві веде все більше вгору, підсилює продукцію, зменшує безробіття, оживляє торговельні взаємини держав, тощо.

Незвичайно цікаві **дані про зброєння** деяких держав і звязок цих зброєнь з економічним життям приніс гамбурський чвертьрічник для конюнктуральних дослідів. З них довідуємось уже в цифрах про загрозу, до якої йде світ. Але нехай говорять цифри: У 1913. р. світ видав на зброєння кругло 10 міліярдів райхсмарок, 1928. і 29. рр. ті видатки були вже 15—16 міліярдів, а в 1936. р. зросли вони до жахливої висоти 30—35 міліярдів! В 1913. р. і в 1925—1929. рр видатки у світі на зброєння не переступали 4 % вартости світової продукції, тоді коли в 1936. р. осягнули аж 11 %. Про темпо зросту зброєння в останніх 4 роках свідчать ось такі цифри: видатки Франції на зброєння в порівнанні до 1928. р. зросли на 56 прц., В. Британії на 39 прц., Зл. Д. П. Америки на 38 прц., Японії на поверх 100 прц., а зброєння СССР у порівнянні до 1928. р. зазначує згаданий німецький журнал відношенням 16:1.

Участь видатків на зброєння в суспільному доході найбільша в СССР (12.5 прц.,), а найменша у Зл. Д. П. Америки (1.5 прц.).

В цілому тому циферному матеріялі **не находимо нічого про Німеччину.** Німці очевидно зброяться ,але у своїх публікаціях старанно оминають усього, що про їх зброєння моглоб свідчити. **Вони зброяться не тільки мілітарно, але також економічно,** памятаючи добре, що програну у світовій війні спричинили господарські недостатки. Тому в них не істнує „господарство", а істнує „оборонне господарство", що готове у відповідному моменті перейти в **„воєнне господарство".** Цим відповідним моментом не має бути війна, але безпосередня загроза війни, яка дістала тепер прикметник „тотальна".

Що треба розуміти під поняттям „тотальна війна", про це говорить д-р Г. Фішер у книжці „Оборонне господарство" („Вервіртшафт"). Отож є це війна без виповідження, війна внаслідок загостреного політичного і господарського напруження поміж народами, війна, яка вибухає з маловажних причин і зразу приймає рішучі форми. „Тотальна війна" — це не війна за попередніми зразками поміж двома арміями. Це **війна цілого народу проти іншого цілого народу** без розріжнювання війська і цивільного населення.

Такий характер майбутньої війни спричинив те, що „оборонне господарство"„ підтягнене **до рівня науки** про господарську підготову нації до війни, мобілізує всіх і вся, щоб сповнити колись якслід свою історичну ролю. Але не тільки Німеччина думає заздалегідь про усунення господарських перешкод до майбутньої воєнної перемоги. Думають про це також в інших державах і за цим слідкує пильно німецька „оборонно-господарська" цензура. Карль Роте у книжці „Господарська війна і воєнне господарство" обговорює докладніше оборонно-господарські заходи В. Британії, Зл. Д. П. Америки, Італії і Польщі. Журнал „Дер Дойче Фольксвірт" добачує в недавно створеному „Сантр Економік" оборонно-господарську інституцію Малої Антанти, яка в „тотальній війні" відограє колись свою ролю. Це очевидно оспорює чеська офіціяльна преса (гл. „Прагер Прессе" з 8. січня), підкреслюючи, що створений малоантантський господарський центр є тільки вислідом правильної господарської політики в мирних часах. Так — але ця „правильна господарська політика" в мирних часах має сьогодні своєрідний зміст, викликаний досвідами світової війни.

В. Н—вич.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА.

ЩЕ ПРО УКРАЇНСЬКУ ГОСПОДАРСЬКУ ПРЕСУ В 1937 Р.

Нашу статистику на цю тему в „Ек. О." є 1-го січня п. р. доповнюємо ще ось-такими виданнями: У Стрию появляється дальше місячник **„Український Город і Дріб"**, що його видає тамошнє т-во „Український Городник", у Луцьку виходить **„Рільник"**, орган Вол. Т-ва організацій і гуртків рільничих, що містить одночасно відділ п. н. **„Кооперативні Вісти"**, під ред. Окр. Союзу Ріль. і Зар. Госп. Кооператив у Луцьку. Є це переклади з ідентичних польських видань, подібно як тижневик **„Рільничі Відомості"**, що їх видає Львівська Рільнича Палата. Як ми зазначили в попередній замітці — від початку цього року „Практичне Садівництво" появляється самостійно, як невеличкий ілюстрований місячник.

Новиною на нашому ґрунті є „журнал української реклями **Центрореклямa"**, якого перше число появилося в січні цього року. Своє завдання представляє видавництво у вступній статейці п. н. „Даймо рушійної сили". Воно пише м. ін.: „На заході знають, що саме реклема, цей правильний уже складник торговлі і промислу є найповажнішим їх двигуном. А в нас ще й досі, мимо немилосерних клішів конкуренції — рекляму вважають часто рівнозначником буцлючности, обману і марнотравства. Змінити цей неправильний погляд, пропагувати доцільність реклями та причинятися тим до розвою і поступу нашого господарського життя — ось завдання нашого видавництва та його журналу Центрореклямa.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ НА КОНҐРЕСІ ЛЮДОВЦІВ.

Конґрес партії людовців, який відбувся нещодавно в Варшаві, розглядав теж господарські справи, оформлюючи своє становище в відповідних резолюціях. Господарську поправу в Польщі допускають людовці тільки тоді, коли буде перебудована вся її господарсько-суспільна структура. Перебудова мусить спертись з одного боку на земельній реформі, з другої сторони на упромисловленню Польщі. Це останнє звязане з переведенням публичних робіт на велику скалю, для використання природних багатств і для поборення безробіття. Та конґрес не розвинув ширше своїх думок і не висував докладніше своїх постулятів. Варто зазначити, що підкреслюючи потребу пляновости в господарській роботі, конґрес одночасно виступив проти етатизму і бюрократизму національного господарства.

СВІТОВА ХРОНІКА.

БОРОТЬБА ЗА ЕСПАНСЬКЕ ЗОЛОТО.

В початках еспанської громадянської війни золота резерва Еспанії як підкладу її валюти досягала 90 міліонів фунтів. Крім того було у касах еспанського скарбу чужих валют і девіз вартости 292 міл. пезетів і 656 міл. пезетів у сріблі. Коли почалась гром. війна здепоновано це величезне майно здебільша у Франції. До інших держав не багато передісталось, хоч певних відомостей про те нема. Відповідні німецькі й італійські кола пробували недавно натискати на деякі чинники льондонської Ситі, щоби частину державного майна Еспанії, яку здепоновано в Англії, видати урядові ген. Франко. Однак ці фінансові чинники заявили, що якщо справді зложено щось із цього майна в Англії, то евентуальну видачу його вирішити мусить суд без впливу політичних комбінацій. Покищо таке рішення неможливе, бо Англія визнає леґальним уряд „люд. фронту". Та навіть, колиб війська ген. Франко перемогли — заявляє преса біржевих льондонських кол — справа власности державного майна буде предметом довгого процесу.

САН ДОМІНГО ТЕРЕНОМ ЖИДІВСЬКОЇ КОЛЬОНІЗАЦІЇ.

Як подає жидівська преса — президент републики Сан Домінго мав заявити готовість приняти 1 міліон жидівських поселенців упродовж 25 літ. Малиб це бути емігранти з Польщі, Румунії і Німеччини. Кожний поселенець мав би дістати землю вільну 5 літ від податків. Світ. Жид. Конґрес мав би загарантувати, що жиди не будуть тягарем для уряду.

НІМЕЦЬКА МОЛОДЬ ЗБИРАЄ КОСТИ Й ІНШІ ВІДПАДКИ.

Німецький чотирилітний плян має в програмі збирання ріжних відпадків та кости. В Берліні молодь 130 вселюдних шкіл зібрала 450 сотнарів костей, які доставлено промисловї для відповідної переробки. Скільки ріжних відпадків можна зібрати —про це говорить примір Мінхену. Там зібрано 55 вагонів костей, 102 паперу, 80 скла, 42 заліза, 37 бляхи, 10 емалії. Берлін має зібрати 300 вагонів костей, 612 паперу, 412 скла, 252 заліза, 220 бляхи, 60 емалії. В цій акції візьме участь 700 берлінських шкіл.

З нашої кооперації.

ЗІЗД КНИГОВОДІВ ОКРУЖНИХ СОЮЗІВ У ЛЬВОВІ.

З кінцем грудня м. р. відбувся перший за час істнування української кооперації краєвий зізд книговодів Окружних Союзів. До цього часу відбувалися тільки краєві зізди організаторів, люстраторів, торговельних референтів і ін. На зізд прибуло 32 представників від 24 Окружних Осередків. Заінтересовання нарадами було велике. Устійнено деякі справи, звязані з книговеденням Окружних Осередків, а також вибрано окрему комісію, яка має виробити проєкт одностайного книговедення на всіх Окружних Осередках.

КООПЕРАТИВНИЙ КУРС В ЯРОСЛАВІ.

На найдальше висунених на захід наших окраїнах кооперація є тим чинником, що обєднує не тільки економічно, але й національно. В Ярославі істнує і добре розвивається Повітовий Союз Кооператив, який обєднував з кінцем 1936 р. — 57 кооператив з повітів Ярослав, Ланцут і Переворськ. Заходом цього П. С. К. відбувся в Ярославі в часі від 1—18. грудня м. р. кооперативний курс дошколу книговодів кооператив для заг. закупу та збуту. Учасників курсу зголосилося 42, а скінчило 40. За повітами було 39 учасників з ярославського повіту, 2 з ланцутського і 1 з переворського. Закінчення курсу відбулося дуже святочно. Окрім учасників прибули на це свято також члени Управи доокружних кооператив та учасники курсу диригентів при філії Просвіти в Ярославі. Заповнена кооператорами і просвітянами велика саля Т-ва „Родина" вислухала з найбільшою увагою реферату начального директора РСУК О. Луцького. По рефераті сен. Луцького роздано курсантам посвідки покінчення курсу.

МАНДРІВНІ ПРОПАГАТОРИ КООПЕРАЦІЇ.

Р. С. У. К. вислав на днях перший гурт мандрівних кооперативних пропагаторів (8) в округи: Скалат, Турка, Мостиська, Любачів, Городок-Янів, Глиняни-Буськ і Рудки. Пропагатори заангажовані на два зимові місяці.

В. Л.

Що даш Рідній Школі нині, Те даєш своїй дитині!

„ЩЕДРИЙ ВЕЧІР" У ЦЕНТРОСОЮЗІ".

Центросоюз увів у життя гарний звичай спільної вечері усіх своїх працівників на Щедрий Вечір. Цього року відбулася така спільна вечера в суботу 16. п. м. Салю „Української Бесіди" заложену рядами столів та гарно удекоровану заповнило понад 200 осіб, працівників Центросоюзу з родинами. За почесним столом засіли запрошені гості. Після відспівання коляди „Бог предвічний" засіли всі за столи і серед дружніх розмов, промов та співу коляд спожили вечерю. Після вечері усунено столи і дружня забава з танцями протягнулася майже до ранку.

Присилайте передплату!

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

ДЖОН ДАН.

БІЛИЙ КОРОЛЬ ЗУЛІВ.

Англія вдячна тій людині: Дан покорив для Англії край войовничих зулів в південній Африці.

Було це в 1843. р. Джон Дан сидів у конторі, писав і роздумував, які в нього вигляди? Адже він маленький урядовець невеликої корабельної агентури.

Встав із свого стільчика, одягнув блюзу і капелюх і счудованим товаришам сказав: „Я рішився піти". Подався просто до південної Африки до краю Зулю. Вивчив їх мову, закинув зовсім европейську ношу, носив тільки африканську опояску на бедрах і прикраси у волоссю, ходив так багато на сонці аж опалився, ввесь на ясний бронзовий колір, який незвичайно подобається зулюським дівчатам. Дан не був фантастом, не шукав теж любовних пригод. Був державним мужем. Прийшов до боєвих зулів, щоби там залишитись, щоб жити так, як вони живуть.

МУЖ 40 ЖІНОК.

У зулів панує висока мораль. Дівчата дуже рано виходять замуж. Свобідні зносини обох полів карають смертю. Дан жив строго по закону. Заложив велике господарство. Ніхто нічого не міг йому закинути, особливо дівчата, які хотіли вийти замуж. З роками його добробут зростав. Мав сорок жінок і край на кілька тисяч квадратових кільометрів.

ЗУЛЮСЬКІ КРОМОЛИ.

Серед зулів вибухла війна, яку так прекрасно описав в повістях Рідер Гаґґард. Після смерти короля Чака прийшли до влади його сини Сітівайо і Умбулячі, які не могли погодитись і почали поміж собою війну. Дан рішився перейти на сторону Умбулячі. Але зле вибрав. Умбулячі програв битву, в якій згинув, пробитий списою. Королем зулів став Сітівайо. Дан не втік із краю, тільки пішов із поклоном до нового короля, приніс багаті дарунки і сказав: „Якби я був знав, що ти такий великий король, то я радо заризикував би життям, щоб тобі допомогти. Я легко міг втікти, але волію смерть, ніж ганебне життя". Сітівайо простив йому, запросив на свою коронацію і зробив своїм довіреним. Дан ішов від успіху до успіху. Згодом Сітівайо покорив під свою владу всі племена і задумав прогнати з краю англійців. Не надумуючись довго напав на провінцію Наталь. Та це було початком його кінця. Розгорілася кривава війна. Англ. війська вирушили проти муринів. Дан станув по стороні англійців і завдяки його заходам небавом заключили мир. Становище англійців знову скріпилося. Сітівайо пішов до вязниці. Край поділили на тринацять округ. Провід одної з них обняв Дан, який одержав теж нагляд над усіми іншими округами. Спершу зулі не дуже йому довіряли з причини зради Сітівая. Але коли побачили, як він мудро володіє краєм, станули всі по його стороні. Крім цього імпонували їм його сорок жінок і велика скількість дітей. Як добрий господар, не вимагав він від людей більше, як вони могли зробити; багато давав на прилюдні жертви, впровадив англійську мову і навчив зулів грати крікета (воротар). Його сімя зростала і потребувала все більше й більше землі.

ГОЛОД ЗЕМЛІ.

По його смерти наслідники домагалися від уряду все більше землі і казали, що була би груба невдячність для памяти Дана, коли вони, його наслідники не дісталиб землі, хоч би навіть в Індії або Австралії. На деякий час сімя задоволилась 100.000 акрів, але не на довго. Рідня Дана женилася з европейцями і европейками, почали жити по европейськи і з ними не можна було поводитися як із туземцями. Вони мали вічний голод землі. Англійці знову дали їм шмат землі. Здавалося, що Дани хочуть проковтнути всю землю. Зулі почали на те криво дивитися — адже земля з діда прадіда була їх. Дани виганяли зулів з їх власних домівок і вічно нарікали на тісноту. Тепер живе 79 його дітей а з внуками і правнуками буде до сотні.

Тепер уряд визначив окрему комісію, щоби цю справу якось устійнити на законній дорозі.

Та чи Дани будуть задоволені?

—o—

Померла найтяжча жінка світу.

В малім англійськім містечку Гаймаркет умерла нaйтяжча жінка світу, відома зі своїх виступів у цирку Барнума, Гільда Вільсон, яка важила 250 кг. Гільда Вільсон, німка з походження вийшла була замуж за англійського підстаршину торговельної маринарки.

Її величезні обеми і вага чимало клопотів накоювали їй вже змалку. Нераз і не два злобні висмівали добродушну жінку, яка приймала всі такі злобні жарти зовсім спокійно. Свою славу і популярність завдячує п-і Вільсон своїм виступам у цирку Барнума. Ще перед своїми виступами в цирку дістала була Гільда Вільсон незвичайно приманливі пропозиції від американських імпресаріїв до Злучених Держав. Один з імпресаріїв хотів уладити з нею турне по цілій території Злучених Держав. Пані Вільсон мала виступати разом зі слоном. Хоч пані Вільсон пропонували величезні гонорарі вона відмовилась від цієї корисної пропозиції. Небаром після того звернувся до неї англійський Червоний Хрест з проханням взяти участь у виставі на користь воєнних жертв. Таку виставу уладжував цирк Барнума. Гільда Вільсон, яка досі відказувалась від усіх прилюдних виступів, згодилася на це запрошення дуже радо.

ПІЯНІСТКА-ВЕЛИТЕНЬ І СКРИПАК-ЛІЛІПУТ.

Атракцією цирку була така точка, в якій скрипак-ліліпут приписувався концертом, а на фортепіяні акомпаніювала йому п-і Гільда. Такий контраст викликував на салі все гомеричний сміх.

Коли минув речинець умови Червоного Хреста з управою цирку Барнума, Гільда Вільсон вернулася знову до родинного огнища. Її найприємнішою розривкою була гра на фортепіяні творів славних композиторів, між ін. також Шопена. Удруге виступила Гільда Вільсон прилюдно у фільмі, знову безкорисно, що придбало їй загальну симпатію і признання. Жінка, яка втікала перед розголосом, завжди годилась на прилюдні виступи, коли ішло про загальне добро. У фільмі згодилась вона виступати тому, що був це пропаґандивний фільм англійської маринарки. Епізодична роля, яку вона заграла разом із чоловіком запевнила фільмові величезне поводження. Англійці полюбили „добродійного товстюха", як її популярно називали і приняли її до ріжних товариських клюбів, як почесного члена. Гільда Вільсон домагалась від управ клюбів, де вона належала, щоб там завжди панував гумор. Вістку про смерть цієї дуже популярної постаті приняли широкі кола англійського громадянства зі щирим жалем.

—o—

ВІДКОЛИ МАЄМО КВАДРАТОВІ ХУСТОЧКИ?

Ледви хто знає, що у Франції треба було аж королівського декрету, щоб увести в ужиття чотирокутні хусточки до носа.

До XVIII ст. уживали у Франції хустиночок до носа у всіх можливих форматах, округлі, овальні, трикутні і інші, але зовсім не було в ужиттю чотирокутних хусточок. Щойно Марія Антоанета заявила одного дня, що їй найбільше припали до вподоби з усіх ріжновидних хусточок порозтинані на квадрати хусточки, які вона вважає за найпрактичніші. Незабаром видав Людвик XVI 2. січня 1785 р. декрет у якому сказав: „Всі хусточки до носа, які тепер у Франції вироблятимуть, мусять бути розтинані в такий спосіб, щоб довжина й ширина були завжди рівні".

ЙОҐ, ЯКИЙ ДАВ СЕБЕ ЖИВЦЕМ ЗАКОПАТИ.

В полуднево індійськім місті Мазуліпатам один старий, 85-літній йоґ, дав себе закопати живцем на кілька годин. Йоґ положився у присутності більше, як тисячки присутніх до спеціяльно приготованої домовини, яку спустили на кілька метрів глибоко у землю. Відтак гріб закинули землею і щойно по кількох годинах знову відкопали. Йоґ був у трансі, який тривав ще приблизно 40 хвилин. Відтак встав зовсім здоровий та заявив присутнім, що почувається зовсім добре.

ЗА ШІСТЬ СЕКУНД 1 АВТО.

Британський торговельний уряд проголосив недавно статистику в якій подає цікаві дані про світову продукцію авт у 1936 р. Всіх авт збудовано в минулім році 5,200.000. Значить, за 10 хвилин побудовано 100 возів, а за 6 секунд один віз. На першому місці у продукції механічних повіздів стоять Злучені Держави, які продукують 77 прц. За Злученими Державами йде Велика Британія з 8 прц., Німеччина з 5 прц., Франція і Канада з 3 прц. і на кінці Італія — 1 прц. Решта припадає на Совіти, Японію та інші менші европейські держави. Скількість автомобілевої продукції збільшалась кожного року і в минулім році осягнула вона подвійне число, як у 1929 р. Сподіються вдержати таке темпо продукції і в майбутнє. Згадана статистика подає також і популярність автомобілів у ріжних державах. Найбільше авт очевидно є у Злучених Державах де один віз припадає на 5 мешканців. На дальших місцях іде Нова Зеляндія і полуднева Африка де 1 віз припадає на 8 мешканців, дальше Канада — 9 і Велика Британія, де на 23 мешканців припадає 1 авто. Інші держави сильно лишаються позаду.

РАДІО І ПОЛІЦІЯ.

Злучені Держави намагаються під цю пору сильно поришити радіофонічну сітку. До цієї пори тільки сім більших американських міст має поліційне радієве получення. Тепер рішили, що в липні найближчого року більше як 50 більших міст буде злучених поліційними радієвими передачами. Це число буде тільки переходове, бо плян передбачує 400 ріжних міст, які будуть мати поліційне радієве получення. Поліція надіється, що така радіофонізація поможе їй веcти успішну боротьбу зі злочинцями і відшукати їх у найкоротшому часі.

З життя українців на Дал. Сході.

БОЛЬШЕВИКИ НЕ ПРИЗНАЮТЬ УКРАЇНЦІВ НА ЗЕЛ. КЛИНІ.

За відомостями, що їх дістала Українська Пресова Служба в Азії, на **Зеленій Україні** проводиться в життя **сильне переслідування всього українського**, гірше, ніж це від років веде на Україні П. Постишев, новітній кат червоної Москви.

Ось цікавий факт: на 2029 початкових шкіл у 1935—36 році та 417 середніх нема там — як довідуємось із большевицьких звідомлень — жодної української школи. Зате є чотири школи для китайців, 310 корейських шкіл та 171 шкіл для народів півночі. В офіціозі большевиків написано 7. листопада 1936 що „ДВР, край многонаціональний. Русские, корейцы, китайцы, евреи, нанайцы, звенки, удзи, орочи и другие народности живут в нашем крае-.."

Подумайте: **ні одного слова про українців, що творять абсолютну більшість населення цього „ДВ края"!** Ось як легко розкривати ріжні брехні червоних сатрапів про переводження в життя „великих ідей для щастя всіх національностей у батьківщині соціялізму", котрі згідно з наказами „улюбленого батька всіх народів" Сталіна ведуть до повної асиміляції та знищення український нарід.

Але помиляються большевики, пише з цієї нагоди харбінський „Мандж. Вістник", український нарід, деб він не жив, в яких би умовинах не перебував, ніколи не забуде того, що він є народом українським.

МАНДЖУРСЬКІ УКРАЇНЦІ ПРО ЯПОНСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ДОГОВІР.

Орган манд. українців „М. Вістник" присвятив японсько-німецькому договорові передовиці у двох числах. У статті „Українська позиція" (Яп.-німецький договір і Україна) пробивається величезна радість з приводу договору. Газета пише м. ін. ось-що:

Тепер боротьба за безоглядне знищення комунізму набірає зовсім іншого змісту, зовсім іншні розмах. Великі потуги світу Ніппон і Німеччина виповіли Комінтернові безощадну війну!

Лекше віддихають груди українських лицарів-борців там, на Україні, сильніше б'ються серця всіх українських патріотів! Ми не одні! З нами дві світові потуги-Ніппон і Німеччина! Вже недалеко до повної перемоги!

В другій статті п. н. **„Зелена Україна і Комінтерн"** редакція „М. Вістника" представляє мирну колись експансію українських селян з Великої України на Амурщину і Приморщину, великий національний підем у 1917 і 1918 рр. та жорстоку комуністичну окупацію Зеленої України в р. 1922. що продовжується досі. Газета пише дальше дослівно:

Зелена Україна не примирилась із положенням рабів у комуністичній каторзі, але геройчно боролася з комуністичною окупацією. Доказом того численні повстання українців Зеленої України, здавлювані жорстоко комуністами. Коли й це не помагало, комуністи задумали пекольний плян: **переселити свободолюбних українців у далекі провінції північного Сибіру** та почали спроваджувати на їх місце чужонаціональні групи. Таким чином комуністична Москва **хотіла позбутись української далекосхідньої небезпеки. Але дуже помилилась.**

Привезені силою чужинці на землі Зеленої України підпали під вплив українців, котрі втягають їх до загальної боротьби з комуністами.

Свідомість цього, що в Манджурській Імперії живе поважна кількість українських еміґрантів, котрі голосять світові та перш усього азійським націям про комуністичні варварства, большевицьку небезпеку та про свої права на Зеленій Україні, з одного боку трівожить комуністичну окупацію ,з другого боку заохочує поневолених українців у їхній боротьбі з ворогом.

В дальшому обговорений теж договір між японцями і Німеччиною. Стаття кінчиться бадьорим закликом витревати в боротьбі з Комінтерном.

Назва „Україна" й „Окраїна".

З нагоди статті К. Керського в „ІКЦ" під заголовком „Чому русини, а не українці?" з приводу якої ми писали в ч. 9. „Діла", цікаво ще подати деякі уступи з найновішої розвідки д-ра Володимира Січинського: „Нові знаходи мап України XVII—XVIII ст." (що появилася рівночасно зі статтею Керського) в Географічному Збірнику Наукового Товариства ім. Шевченка (т. І. Львів 1936).

Як відомо, досі в російській і польській літературі панував погляд, за яким іде й Керський що назва „Україна" походить нібито від слова „Окраїна", себто земель, що лежали з краю (на периферії) Московської чи то Польської Держави.

Тимчасом В. Січинський подає мапу голяндського походження кінця XVII ст., знайдену ним у Бібліотеці Баворовських у Львові, де поруч з назвою **Ukraine**, що займає своїм написом землі від Тернополя через ціле Правобережжя і Лівобережжя аж по ріку Донець, — також меншу територію поміж Україною і Московщиною, що має назву **„Okraina"**. Ця територія із закресленими кордонами займає простір з частин Вороніжчини, Харківщини і Курщини з містами Білгородом, Осколом, Валуйками і Єлетцем. Подібна округа з назвою **Ocraina**, як подає В. Січинський, закреслена також на мапі „Росії" І. Масси 1633 р. „Ці факти — як пише автор — зовсім у новому світлі зясовують відому теорію деяких російських і польських авторів про назву „Україна"... В дійсности земля, що називалася **Okraina**, була, але вона лежала поміж Московщиною, Татарськими землями й Україною. Про це наочно свідчить долучена (репродукована в Географічному Збірнику НТШ) мапа".

Таким чином застаріла теорія витягнена п. Керським на сторінки „ІКЦ" зовсім не відповідає дійсности і впроваджує читача в блуд.

—o—

Українські посли з Волині у міністра Свєнтослявського.

18. січня ц. р. посли С. Тимошенко й о. М. Волков відвідали міністра ісповідань та освіти проф. В. Свєнтославського в справах православної церкви та шкільництва на Волині.

Українська Наукова Асоціяція.

(„УНА".)

Завдяки систематичній і щедрій підтримці чехословацького уряду для української культурної праці у Празі зібралися наші поважні наукові сили і загально-культурно-освітні. Всі вони зосередилися були коло українських високих шкіл та ріжних наукових та культурних товариств, у добі надзвичайно сприятливих умов для своєї праці. Але навіть тоді їм бракувало такого необхідного у всякій культурній праці обєднання та координування своїх сил. З тогож часу, коли почали зменшувати допомогу, а потім і ліквідувати високі школи (Педагогічний Інститут, Подебрадська Академія) потреба такого обєднання стала ще більш наявною.

З цією метою, з почину професури Подебрадської Академії та Педагогічного Інституту утворилося в Празі спеціяльне наукове товариство під назвою „Українська Наукова Асоціяція". Свою діяльність розпочало воно в 1932 р. на підставі затвердженого статуту і тепер вступає у пятий рік свого існування. Діяльність Наукової Асоціяції припадає на роки коли допомогова акція була значно скорочена, коли ніяких підмог від місцевої влади сподіватися не було можна, а тому вона могла рахувати лише на свої власні сили та на підтримку українського громадянства.

Українська Наукова Асоціяція провадила свою працю у складі 4 відділів: 1) відділу гуманітарних наук, 2) природничих та математичних, 3) права і суспільних наук і 4) відділу економічно-технічного. На всіх цих відділах систематично, що-року, відбувалися наукові засідання, де читали та обговорювали виклади членів Асоціяції. За час існування Асоціяції відбулися на відділах:

	гуманіт.	природн	сусп.	економ.	
1933 р.	6	3	2	3	14
1934 р.	6	3	3	5	17
1935 р.	6	2	4	4	16
Разом	18	8	9	12	47

Крім цього Асоціяція намітила систематичні публікації у формі „Наукової Хроніки", де мали міститися: а) справоздання про діяльність Асоціяції та відчити, були ухвалені для друку; б) відомости про працю українських вчених та реферати їх студій в) рецензії на наукові праці українських і чужих учених. За час істнування Асоціяції видано лише два зшитки такої „хроніки"

Через недостачу матеріяльних засобів Асоціяції не пощастило закінчити розпочатої праці підготови матеріялів для „Словника українських вчених".

За перші роки істнування Асоціяції нею витрачено 9.421 кч 30 г. пересічно по 3.140 кч. на рік.

На чолі Асоціяції стоїть управа у такому складі: голова — проф. К. Мацієвич, заст. голови проф. А. Яковлів, секретар проф. Л. Грабина та членів управи, голів відділів, суспільного проф. М. Славінський, економічного проф. В. Іванис, природничого проф. С. Комарецький.

—o—

НОВИНКИ.

— **Хор львівських „садівничок"** (провідниць дитячих садків), зорганізований при львівському Повітовому Союзі кружків Р. Ш., відспіває в неділю, 24. ц. м. низку коляд у церкві Спаса при вул. Краківській у Львові. Початок год. 12.

— **У справі санаторійного лікування на кошт обезпечальні.** У звязку з поширенням запобіжного лікування в суспільних обезпечальнях, якого кошти покриваються з фондів емеритальних обезпечень, заведення суспільних обезпечень вияснює, як можна старатися за таке лікування. Обезпечені на випадок недуги можуть старатися за санаторійне лікування на підставі опінії домового лікаря, який, ствердивши конечність санаторійного лікування предкладає суспільній обезпечальні відповідний внесок. На основі цього внеску обезпечений піддається оглядинам лікарської комісії суспільної обезпечальні, причому обезпечений не платить ніяких коштів. Коли домовий лікар не ствердить конечности санаторійного лікування, тоді обезпечений може сам зголосити відповідний внесок до суспільної обезпечальні, але в цьому випадку платить кошти комісійних оглядин у висоті 10 зол., безробітні 5 зол. Працівники, вилучені з обезпечення на випадок недуги (з місячним доходом поверх 725 зол., рільні працівники, або такі, що управнені користуватись державною лікарською опікою) складають внесок на санаторійне лікування безпосередно до суспільної обезпечальні і платять кошти комісійних оглядин.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Державної Льотерії впали м. ін. такі більші виграні: 20.000 зол. на ч. 104845; 10.000 зол. на ч. 88266; 5.000 зол. на ч. 97513; 2.000 зол. на чч.: 28842, 44446, 8726, 55816, 58082, 76969, 79080, 115861, 124829, 132147 143143, 144882, 147892; 1.000 зол. на чч.: 13622, 21087, 30421, 32324, 35340, 54001, 57891, 60497, 61677, 65685, 72740, 83135, 85972, 86378, 86810, 90293, 91641, 96410, 979541, 98919, 170971, 108750, 115120, 119340, 120362, 129911, 139953, 143432, 156813, 173138, 177574, 185158, 193580.

— **В честь Спиридона Черкасенка,** відомого українського письменника, з нагоди його 60-літнього ювилею відбудеться заходом українського громадянства в чеській Празі в салі Штефанікового дому (Сокольська 29) в суботу, 30. ц. м. академія. В програмі реферат проф. Л. Білецького, привітання, деклямації, спів. Початок в год. 18.

— **Полонізаційний наступ на „ходачкову шляхту".** В долинському повіті йде дальша акція польщення українського населення, що належить до т. зв. ходачкової шляхти. Ріжні польські чинники скликали збори тих „шляхтичів" у Розтічках і Витвиці. В першому селі виголосив реферат городський суддя з Долини, Тадей Мазур, у другому городський суддя з Болехова Тадей Адамовський. Вибрано організаційний комітет, що поведе дальшу акцію.

— **Розбудова чортківського шпиталю.** Під проводом старости Мошинського в Чорткові відбулося засідання управи місцевого шпиталю. Рішено розбудувати чортківський шпиталь, створити відділ для заразливих недуг.

— **Людовий дім відкрито** на днях у Битькові надвірнянського повіту. Дім станув коштом 15.000 зол., які покрито з фонду будови людових домів нафтового промислу в Бориславі.

— **Зміна віроісповідання й обряду.** „Хвиля" оголосила повідомлення львівського рабінату зі списом жидів обох полів, що змінили своє дотеперішнє віроісповідання. Багато з них перейшло на християнську віру. Нема сумніву, що половина

тих людей змінила віру для інтересу. Колиж інтерес не допише, вони, як свідчать численні факти, вертаються назад до жидівства. Тому зміна віроісповідання не є така шкідлива для жидівської нації, як для нас. По містах іде масовий перехід із гр.-кат. обряду на латинський, причому відступники пропадають для українського народу. Булоб дуже вказаним, щоби гр.-кат. парохіяльні уряди, головно по містах, також оголошували в пресі імена тих відступників.

— **Львівська хроніка.** В мешканні каменичного сторожа Хмеляка при вул. Любомірських ч. 7. зачадилося на смерть димом із печі двоє дітей, полишені без опіки. — 23-літня Анна Галицька, жінка сержанта, зломила собі ногу, совгаючись на лещетах за Стрийською рогачкою.

— **Краєва хроніка.** У Коломиї засудили 6 осіб, що пачкували цинамон через румун. границю на кару по 2 і пів року вязниці і 2.000 зол. гривни. — В Станиславові при вул. Кохановського 39. в домі залізничника Іваницького отроїлася його донька Олена зі своїм нареченим Василем Гергою, безробітним лісником з Болехова. — Гаєвий громади Миливці тернопільського повіту, Тома Катан приловивши Антона Доскочинського на крадежі дерева в лісі, ударив його так сильно цівкою рушниці по голові, що той незабаром помер.

— **Згорів живцем.** Пишуть нам із Сокаля: У ночі із 14. на 15. ц. м. облив себе нафтою і підпалив емер. секретар повіт. староства, Брандль. Серед страшних болів помер, не віднискавши притомности. Причини ближче незнані.

— **Розірвався потяг.** Між Хоросницею і Судовою Вишнею на залізничій лінії Львів—Перемишль розірвався вантажний потяг і заблькував шлях на довший час. Поспішний потяг з Кракова приїхав до Львова з 4-годинним спізненням.

— **Радіостація в Луцьку.** Директор Польського Радія Р. Старжинський прибув 20. ц. м. до Луцька, щоби пізнати місцеві умовини у звязку з наміром Польського Радія побудувати високсильну радіову стацію в цьому місті. При цій нагоді відбулася пресова конференція, на якій дир. Р. Старжинський подав такі інформації: Восені ц. р. має розпочатися будова 50 клв. надавчої стації в Луцьку. Програми цієї стації будуть складатися, крім загально-польських авдицій, ще й з місцевих (до 3 год.). Авдиції будуть надаватися в польській та українській мові. Їх скількість залежатиме виключно від місцевих можливостей. Стацію урухомлять, якщо пощастить усунути технічні перешкоди, 1. січня 1939 р. З огляду на те, що місцева електрівня працює на постійному напруженню, передбачається доведення енергії з Ківерець, де розбудовується електрівня державного тартаку.

— **Взяв товари на чужий рахунок.** Склепар Андрій Червінський в Горпині пов. Камінка Стр., рішив хитрим способом спровадити товари для своєї крамниці. Приїхав фірою до Львова і зголосився в Союзі рільничих „кулок", заявляючи, що приїхав з Горпина по товари для тамошнього „кулка". Його без перешкоди повели до магазину, де Червінський з довгого спису товарів відчитав потрібні для „кулка". Опісля завантажив товари вартости 325 зол. на віз і вернувся до дому, щоби продати їх у своїм склепі. Згодом Союз зажадав від рільничого „кулка" в Горпині заплати за видані товари. Справою занялася поліція і викрила, що видані для „кулка" товари забрав для себе Червінський, якого й потягнено до судової відповідальности.

— **Жахлива експльозія** ґазового збірника склалася у фабриці оліїв у Вильні. Згинув технік Михайло Щелученко, якого рознесло на шкаматтяя. Трьох робітників поранило тяжко, пятьох легко.

— **Боротьба вязнів з вовками.** З Кишинева вислали 25 вязнів до села Ганчесті, щоби відкопали цю місцевість із снігів, які її цілком засипали. По дорозі на вязнів напало стадо вовків. Розпочалася боротьба на смерть і життя. Вязні боронилися лопатами, а дозорці револьверами і крісами. За пів години люди вбили 13 вовків, а решта хижаків втікла. Двох вязнів перевезли тяжко покалічених до шпиталю, інших покусали вовки лекше.

— **Склад кардинальської колеґії.** На 1937 р. кардинальська колеґія представляється так: 37 кардиналів італійців і 29 чужинців. Між чужинцями є 5 французів, 4 еспанці, 4 американці, 3 німці, 2 чехи, 2 поляки, 1 бельґієць, 1 мадяр, 1 португалець, 1 ірляндець, 1 арґентинець, 1 бразилієць, 1 канадієць, 1 австрієць і 1 мешканець Сходу. 52 кардиналів (на 66), іменував теперішній папа Пій XI. Одиноким кардиналом, якого іменував ще Лев XIII., є кардинал Лев Скрбенский, родом чех.

— **Ріжні вістки.** Як повідомляють з Мексику, експедиція, що глядала за комунікаційним літаком, який пропав перед двома тижнями, знайшла його розбитки з останками 9 осіб, що згоріли на вуголь. — В Англії вмерло на грипу 1.100 осіб впродовж одного дня. — Німецький премієр ген. Герінг, що перебуває в Італії, купує віллю на острові Капрі, де проводитиме свої літні відпочинки.

— **Природничий Музей Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові** має відділи: мінеральогічний загальний і краєвий, петрографічний загальний і краєвий, палеонтольогічний, ділювіяльний, зоольогічний, ботанічний, агрономічно-технольогічний. Інвентарний стан збірок: мінеральогія-петрографія 3652, остеольогія 1082, ссавці 37, птиці 212, зоольогічні препарати 62, мякуни морські 278, мякуни солодководні 626, хрущі-мотилі 6200, ділювіяльні мякуни 164, анатомічні препарати 45, гербар 2400, лісоботаніка 156, ділювіяльна петрографія 166, вироби кремяні і кірткові 499, яйця 85 (220 штук), гнізда 28. До розвитку Природничого Музею причинилися дарами: рад. Грицак Михайло — дар 150 зол. (разом з минулими роками 1250 зол.), інж. Озаркевич Іван — 11 кедрових рам, інж. Савич Микола — одна кедрова шафа на гербар, фабрика азотових сполук Хожів — одна шафа з пробками азотових погноїв, Мацілинський Остап — 30 птиць, 220 яєць, 28 гнізд. До збогачення збірок причинилися: Вальнер Е., Воробець Тома, Гладишовський І., Горбачів Д., Грицик Устя, Ґела Степан, Ґериг Юрій, проф. Загайкевич Богдан, проф. Заклинський Богдан, проф. Жарський Едвард, проф. Кіт Михайло, Коважікова, Кордюк Б., Кремянецький Михайло, Кріль Василь, д-р інж. Котецький Володимир, д-р Кордуба Мирон, інж. Кульчицький Теофіль, Кухарук Іван, д-р Левицький Володимир, радн. Лучаковський Тадей, Мацілинський Остап, проф. Мельник Микола, рев. Мельничук Михайло, Мирош Вол., д-р Огієнко Іван, інж. Онишкевич Роман, проф. Олексишин Іван, проф. Охримович, д-р Пастернак Ярослав, інж. Пастернак Северин, Пилявка Теодор, д-р Полянський Юрій, Потимко Гринь, д-р Потирняк, Почабський Ярослав, Реміснича Бурса, інж. Савич Микола, Сидір Осип, інж. Сціпіський Осип, п-і Сімович, радн. Сопотницький Олександер, Струхманчук В., проф. Фотинюк Теодор, Чубка Василь, Чума Василь, проф. Шендрик, Шехович Володимир, д-р Щурат Василь, Юзич Іван, д-р Мрич Ольга. Всім Меценатам і Жертводавцям складає Управа Музею щиру подяку. Збірки доступні для громадянства кожного дня від год. 8—13, у неділі від год. 10—12. Дари з природничої ділянки надсилати під адресою: Природничий Музей Наукового Товариства ім. Шевченка, Львів, Чарнецького 24, II. поверх.

— **15. січня ц. р.** відбулося в Централі П. К. О. у Варшаві 43-те з ряду льосування книжечок на преміовані ощадностеві вклади Серії І-ої. По зол. 1.000 дістануть власники таких книжечок: 3.116 4.851 7.466 14.163 15.783 27.806 28.718 28.794 30.590 36.154 36.851 42.190 43.327 46.190 47.215

—o—

Дописи.

ЛЬВІВ.

„Вифлеємська Ніч" на сцені. В днях 16. і 17. січня п. р. відограв аматорський гурток читальні „Просвіти" на Вульці сценічну ораторію п. з. „Вифлеємська Ніч". Велика саля монастиря СС. Василіянок була на обох виставах виповнена по береги. Симпатичні актори вулецької читальні під арт. проводом п. Івана Олексина вивязались зі своїх роль якнайкраще і ціла вистава стояла на високому мистецькому рівні. Характеризація, костюми, світляні ефекти, балет — все було бездоганне, а що торкається гри артистів-аматорів, то в деяких моментах забувалося, що це аматори; було враження, що це справжні професійні артисти. Слід замітити, що вулецька читальня „Просвіти" співпрацює в повній гармонії з Комітетом будови церкви СС. Василіянок і дохід з вистави розділено однозгідно по половині на будову церкви і будову читальні. Багато заходів і праці коштувало виставлення на сцені тієї ріжвяної ораторії — та всі члени амат. гуртка члени Комітету буд. церкви, члени орхестри віддали свою працю безкорисно, щоб якнайбільший прихід здобути на намічену ціль. Зокрема щира подяка належиться Вп. Ів. Олексинові, котрий, хоч не належить до нашої „парохії", занявся безкорисно підготовою вистави, успіх котрої йому спеціяльно треба завдячувати.

Гр. Марусин.

Що Рідна Школа приймає — Сторицею повертає.

СТАНИСЛАВІВ.

Маланчин вечір „Сфінкса". Новий Рік стрічав Станиславів у „Соколі" на ревії і забаві „Сфінкса". На програму ревії зложилися продукції ревелерсів „Льоня", два скетчі й танки п. Іри Соколовської. Ревелерси „Льоня" збирали найбільше оплесків. Оба скетчі були добрі, зокрема скетч п. з. „Укладання бажань" (у виконанні пп.: Льоня Крушельницького, Т. Ліськевича, Ю. Горняткевича, Л. Каратницької та О. Ясеницького). В ролі заповідача Юні Горнятк... почувався дуже свобідно й одночасно не переступ... меж. З танків Іри Соколовської найбільше вра... зробив „гуцульський нарис". Ціла ревія ... добре враження, шкода лише, що виконували її за ... лі і тому затрачувались темпа. В год. 24. радн. Д... привитав Новий Рік. — Новий Рік на передмісті ... тали громадяни забавами, які вдались під ... оглядом.

Ревія на Гірці. Мин. неділі відограв амат. гурток читальні „Просвіти" ревію, що загально подоба... Із скетчів дуже добре вийшов „У ресторані" (... та газет". Народніми танками пописувався Петро ... Дерень, Кльоцка добре співав думу при акомп... менті бандури, Лецецька і Глинська добре ... скетч „Перша любов". Заповідачем був Панас..., скоро зумів навязати контакт добрими жартами з ... бликою.

З життя „Просвіти". Мин. понеділка ... тижневий курс для освітніх працівників, що його ... кінчило 25 осіб. Вів курс м-р М. Кушнір. Виклади ... вали 6 годин денно. „Просвіта" дістала знову ... вих людей до праці

Б. Д.

Тільки освітою, культурою і вихованням ... будемо кращу долю. Не жалуймо датків ... скріплення освітних змагань.

ЧОРТКІВ.

Зріст українських торговельних станиць. Т... „Свій до свого по своє" набирає чимраз більше ... зуміння серед загалу українського громадянства. ... казом того дуже потішаючі вістки, які час до ... появляються в українській пресі про основання ... раз-то нових українських торговельних станиць. ... сниками тих станиць є здебільша молоді енергійні ... ди, що представляють собою добрий матеріял для ... хово-торговельної організації. Молоде українське ... пецтво свідомо змагає до того, щоб якнайскорше ... пити у свої руки торговлю всіх видів, як для села ... і для міста та обслужити своїх покупців дешевим і ... тандитним товаром. У розвитку рідної українс... торговлі не лишається позаду і наше місто Чорт... Ще до-недавна мали ми лише Окружний Союз Укра... їнських Кооператив враз із його детайлічною крам... цею, далі „Українську книгарню" та кілька ... ських склепників, які обслуговували громадян... Чортківщини, головно кооперацію чортківського ... йону. Щойно згодом, із відкриттям взірцевої і ... проспоруючої крамниці Маслосоюзу починають ... інші наші торговельні станиці. Отже повстає 1) „... ллівська Мануфактура" (якої власниками є п-во І... сики), 2) „Мода" — це крамниця готових жіночих і ... жеських одягів, 3) зараз побіч „Моди" фотографі... заведення п. Ярослава Петрицького, 4) „Цукровий ... вирок" п. Евгена Клима, 5) галянтерійна крамн... „Нади" п. Богоносівної, 6) торговля мішаних тов... п. Стрільцівної, 7) торговля шкірами і шевським ... ладдям п. Олексева та ще кілька споживчих крамн... які є на периферіях Чорткова. Перед кількома ... засновано також нову кооперативу для закупу і ... ту „Кооперативна Зоря" на передмісті Калоб, а в ... бором мають ще повстати: блаватна крамниця і ... склад заліза й опалового дерева. На жаль, у дальш... му розвою українських торговельних станиць ... ють великі трудноші. Це недостача відповідних ... говельних льокалів. Місцеві конкуренти жиди ... чуть під ніякою умовиною винаймати у центрі міс... льокалів для українських крамниць, отже тим... випихають їх з центра міста на непригожі для ... говлі ріжного роду заулки. Але на це є рада. Усім у... країнським торговельним станицям треба зоргані... ватися та спільними силами закупити якусь ... і вибудувати на ній відповідний льокаль, де мали б ... приміщення всі вже іствуючі і ново-повставші тор... вельні станиці, як це напр. роблять українські ... емці в місті Сокалі. — При кінці згадаю ще і про ... ківських ремісників-українців. Є їх також чимало, ... вони донині незорганізовані і переважно працюють ... жидівських варстатах, де їх у страшний спосіб ... давці використовують. Чи не було би вказано зан... ся зорганізуванням отих нещасливців та повести ... справу так, щоби в короткому часі повставали в Чорт... кові також варстати праці наших ремісників! А ... були би знову свіжі, дуже хосенні для громадян... Чортківщини українські ремісничо-торговельні ... ці. Дотепер, як бачимо, село дуже гарно підтримує ... країнські крамниці, отже певно підтримає також ... будову варстатів українських ремісників.

СОКАЛЬ.

Концерт пісні. Заходом філії „Просвіти" відбув... в неділю 17. січня величавий концерт-свято пісні. ... програму ввійшли народні та стрілецькі пісні. Мі... дий хор під батутою м-ра Лиська Константина ... товив незвичайно богатий репертуар. Хор має ... то гарного голосового матеріялу, головно в ... партіях. Хоча чистий дохід призначено на будову ... родного Дому, проте надії на вперть виповн... лю завели.

Маланчин Вечір, уладжений заходом місцев... го гуртка при чит. „Просвіти" випйшов ...

теріяльним успіхом. Публика була дещо розчарована, бо хоча програмки гучно заповідали ріжні несподіванки, побачили ми тільки один скетч і послухали хору ревелерсів під проводом Р. Кинаша, врештою вреалі гарного.

Ульвівок. Дня 7. січня відбулося в Ульвівку величаве свято в честь М. Шашкевича з нагоди 100. роковин „Русалки Дністрової“. На програму того гарного концерту зложилося гарно опрацьоване вступне слово п. М. Криштофа, хори й декламації. В декламації слід підмітити виступ п. М. Криштофа. Велике захоплення викликав сольоспів п. Дмоховської („Цвітка дрібная“) при фортепіяновому супроводі п. Котисової. Бажано булоб, щоб на майбутнє дівчата не робили карикатур зі себе та з народних строїв.

Фабрика мила. „Центроторг“ у Сокалі посилює з кожним днем свою продукцію мила. Нині вже в кожній крамниці повіту можна дістати наше сокальське мило.

Філія „Просвіти“ вже купила площу під будову Народнього Дому і тепер забирається інтенсивно до збірки фондів, щоб з весною приступити до будови.

Крутянська академія відбудеться 31. січня заходом мистецького гуртка. Програму зложено дуже суцільно, закидаючи давні шаблони.

Велика маскарада відбудеться заходом Союзу Українок 6. II. Нові декорації салі й нагороди надають імпрезі своєрідного сензаційного характеру.

В Поториці виголосив п. Ріпецький реферат на тему „Наші часи“; на ньому було присутніх багато громадян села. Після реферату відбулася незвичайно жива дискусія.

ХОДОРІВ.

Гігієнічні виклади і вистава. Українське Гігієнічне Т-во у Львові уладило в Ходорові у днях від 20-го до 26-го грудня м. р. тиждень гігієнічних викладів і виставу, яку відкрив у приявності понад 500 осіб голова Т-ва проф. д-р М. Панчишин. Голова змсував невідрадні гігієнічні відносини серед нашого населення, що вимагають змін на краще; таке завдання має У. Г. Т. у Львові і візвав присутніх підпирати змагання Т-ва та вступати в ряди його членів. За труди і заходи всі присутні нагородили проф. д-ра М. Панчишина гучними оплесками в доказ вдячности. Того самого дня виголосив реферат д-р М. Комарянський, лікар з Букачовець п. н. „Суспільна опіка“ і д-р А. Білинський, лікар з Ходорова, на тему „Туберкульоза й боротьба з нею“. Дня 21. грудня викладав д-р А. Білинський про пошесні недуги, в днях 22. і 24. грудня д-р М. Тимків, лікар зі Стрілиськ Нових, на тему: „Альоголь і нікотина вороги здоровля“ і „Перша поміч у наглих випадках“; у днях 23. і 25. грудня д-р Д. Макогонський, лікар зі Стрілиськ Нових, на теми „Гігієна села“ і „Лихі новотвори“ та вкінці дня 26. грудня д-р А. Білинський викладав ще про венеричні недуги, окремо для жінок і мужчин, закінчивши остаточно гігієнічний тиждень та замкнувши виставу. Виклади ілюстровано світляними образами і вони тревали щодня до трьох годин. Зацікавлення викладами і виставою серед громадянства було дуже велике, головно між нашими селянами, які явились на виклади навіть з найдальших сіл. За цю імпрезу громадянство Ходорівщини дуже вдячне У. Г. Т., зокрема проф. д-рові М. Панчишинові, д-рові А. Білинському, який занявся зорганізуванням тижня та прелеґентам. Побажаним булоб такі виклади повторяти, бо всі згідні в тим, що лише послідовною пропаґандою можна піднести вгору здоровний стан серед нашого населення. Обовязком нашого громадянства є підтримати у цьому змаганні У. Г. Т., вступаючи масово в його члени.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Рідкий ювилей заслуженого громадянина. Дня 24. грудня м. р. минуло 10 літ від часу, коли заг. збори філії Т-ва „Сільський Господар“ у Перемишлі вибрали на голову філії о. дек. Онуфрія Малецького. Від того часу рік-річно заг. збори вибирають одноголосно головою о. дек. Малецького. Майже нечувана річ у наших перемиських умовинах, щоб хтось в одному т-ві був головою без перерви 10 літ. Слід теж підкреслити, що о. голова не зразився ніякими труднощами, які йому приходилося за 10 літ поборювати і яких він мав багато більше, ніж їх мають голови інших товариств. Скільки енергії, праці, терпеливости та посвяти вложив о. дек. Малецький — зрозуміємо тоді, коли пригадаємо такі факти: 10 років тому хліборобською організацією „С. Г.“ мало хто цікавився, в касі філії ламаного гроша не було, а вимоги величезні. П. С. К. відобрав дотацію на агронома, інші установи не хотіли давати підмоги, членів було... аж 54. На сходини і збори приходило дуже мало людей, так, що деколи не було з кого перевибрати виділ. Одначе о. голова усім тим не зражувався. Був послідовний і витревалий у своїй праці. Поставив собі за ціль розвинути можливо якнайширше діяльність „С. Г.“, одинокої нашої хліборобської станової організації та виховати нове покоління господарів. Минав рік за роком і о. голова своєю працею, своїм тактом і розумним підходом до справи поборов усі труднощі. Нині філія „С. Г.“ у Перемишлі обіймає 34 ділові кружки і має 2.500 членів та один дім і два будинки. Кружки проявляють свою діяльність по ріжних секціях, які хліборобського вишколу молоді, на яку о. голова кладе спеціяльну вагу, пасічничій, садівничій, городничій, годівельній і т. д. Словом: свій стан посідання філія завдячує трудам о. Ювилята, якому бажаємо якнайкращих успіхів у його дальшій тихій, муравлиній праці. **К-м.**

—o—

Спорт.

ГАКІВКА.

Чорні — А. З. С. 3:0 (1:0, 1:0, 1:0). Змагання за мистецтво А-кляси виграли в доволі скромному відношенні Чорні.

Лехія — А. З. С. 2:1. Мист. А-кляси.

КОМУНІКАТИ

Скоки на Кортумівці

Лещетарські скоки за першенство львівської округи У. С. С. і до комбінації відбудуться в суботу 23. п. м. на великій скочні на Кортумівці в год. 14.30. Збірка змагунів під скочнею в год. 14.00. Для публики доступ від ул. Шашковської або через Янівський цвинтар.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Wojciech Świętorławski: W ZBIOROWEJ PRACY NAD ROZWOJEM KULTURY. Warszawa 1936. Str. 76.

Selim Ortay: O NIEPODLEGŁOŚĆ KRYMU. Warszawa, 1936. Wydawnictwo kwartalnika „Wschód“. Str. 34.

K. Pomijalski: ZIELARSTWO USPOŁECZNIONE. Wydawnictwo „Spólnoty Pracy“. Warszawa 1937. Str. 40.

Prof. Roman Smal-Stocki: NATIONAL MOVEMENTS IN THE SOVIET UNION. Reprinted by kind permission of the Editor of „Contemporary Russia“, London. October 1936.

ЖУРНАЛИ.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ Gminy król. stol. m. Lwowa. Lwów, dnia 1. grudnia 1936. R. V. № 23, oraz 1. stycznia 1937. R. VI. № 1.

CHRYSCIJAŃSKA DUMKA. Wilnia, 5. studnia 1937. № 1.

MORZE. Warszawa, styczeń 1937. R. XIII. № 1.

PRZEGLĄD POLSKO-WĘGIERSKI. Warszawa. listopad—grudzień 1936. R. I. № 3.

UKRAINIAN YOUTH. Jersey City. N. J. December 1936. V. III. № 9.

VÖLKERBUND. Genève, 27. novembre 1936. № 171—175.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

СТАРИЙ САМБІР:

23. І. Циганський барон.
24. І. Чорногора в огні (Довбуш).
25. І. Муж двох жінок.
26. І. Шарика.
27. І. Вій.

Зі Старого Самбора їде театр до Самбора і Дрогобича.

Український Театр „Заграва“.

ЗБАРАЖ:

23. І. Муравлі.

Театр загостить у Підволочиська, Скалат і Грималів.

Великий Театр:

Субота, 23. І. год. 7.30 веч. „Подружжа“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Розвід із перешкодами“ з Анною Ондра.
АТЛЯНТИК: „Варвара Радзівілівна“.
ВАНДА: „Жид Сіє“ і „Тайна чорної кімнати“.
ҐРАЖИНА: „Панна Лілі“ з Францискою Ґаль.
ЕВРОПА: „Буде краще“ із Щепком і Тоньком.
КАСІНО: „Ромео та Юлія“.
КОЛІСЕЙ: „Небезпечний флірт“, „Навіщо працювати“ з Флипом і Флапом.
КОПЕРНИК: „Білий янгол“ і кольоровий додаток.
МАРУСЕНЬКА: „Бандера“ (Еспанська чужоземна леґія).
МЕТРО: „Світ сміється“ і „Любовні маневри“.
МІРАЖ: „Виправа на планету Монго“.
МУЗА: „Король жінок“.
ПАКС: „Сеньоріта в масці“ і „Велика подія“.
ПАЛЯС: „Конфеті“.
ПАН: „Жайворонок“ із Мартою Еґерт.
РАЙ: „Боротьба з большевиками“ („Герої Сибіру“)
СВІТ: „Боротьба з большевиками“ („Герої Сибіру“).
СТИЛЕВЕ: „Малий льорд“, ревія: „Геть з війною!“
ТОН: „Ловець пригод“ і муз. додаток.
УТІХА: „Геройський форт Дуомон“ і ревія.
ХИМЕРА: „Маєрлінг“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Озеро Ґарда“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 23. січня 1937.

Берлін (357) 9.30 Мати й дитина, гутірка, 14.15 Вес. авд., 15.55 Авд. для дітей, 16.15 Веселі зимові образки, 19.00 „Морозна ніч“ оповідання, 19.15 Соната на скр. і форт. ґ-дур Бетовена, 20.10, 21.00 Веселі пісні й танки, вок. квартет, солісти, **Білгород** (437) 18.30 Сольо на обою, 21.00 Гумор, 22.30 Концерт, **Братислава** (290) 19.15 Давня словацька нар. музика, спів, 19.55, 20.00, 21.00 Легка музика, **Будапешт** (450) 12.05 Вок. квінтет, 13.30 Сальон. музика, 17.30 Рециталь Ант. Джаніґро, з Інст. італ. культури, 18.45, 19.00 Мадярські нар. пісні в супр. циг. музики, **Віденьь** (507) 11.30 Авд. для жінок, 15.15 „Трубач“ казка Германа, 19.15, 20.00, 21.00 „Дер альте Зільбергульден“ віденська муз. комедія Х. Вайнберґера, 22.20 Спів, Г. Шая, барит., **Кошиці** (259) 13.30, 18.00 Для Закарпаття, **Мілано** (369) 17.15 Танк. музика, 19.00 Розр. музика, 2.40, 21.00 Давні й сучасні італ. пісні, **Мінхен** (405) 13.15 Популярна музика, 20.00, 21.00 „Баль в опері“ оп. Гайберґера, 18.50 Давні й нові вояцькі пісні, **Париж** (1648) 14.15 Сп. рециталь, 17.30 Авд. для дітей, 18.30, 19.00 Танк. музика, 21.00 Пісоньки, 21.45, 22.00, 23.00 Фестіваль Рамо, **Прага** (470) 15.00 Сто хвилин музики та співу, **Рим** (421) 17.15 Орх. концерт, 19.00 Розр. музика, 20.40 Легка музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Тоска“ оп. Пуччінія.

Неділя, 24. січня 1937.

Білгород (437) 18.40 Нар. музика, 19.50, 20.00 Пісні, 20.40, 21.00 Орх. концерт, **Братислава** (290) 10.25 Дитячі пісні, 18.15 Форт. квінтет Дворжака, **Будапешт** (550) 12.30, 22.25 Циг. музика, 17.05 Сальон. музика, 18.10 Джез. музика у вик. муринської оркестри, 20.45, 21.00 Концерт „Ті чотири“, вок. концерт, **Відень** (507) 11.45, 12.00 Симф. концерт Дем. Калімахос (флет), 12.55, 17.25, 18.00 Розр. музика, 15.40 Форт. квартет Е. Корнвати у вик. солістів, 20.00 Баляди, 20.05, 21.00 „Бавара“ драма А. Бернштайна, **Кошиці** (259) 18.00 Для Закарпаття, **Мілано** (369) 12.20 Камер. музика, 13.45 Розр. концерт, 14.30, 15.00, 18.00 „Приятель Фриц“ оп. Масканія, 19.30 Розр. музика, 20.40, 21.00 Комедія, 22.15 Орх. концерт, **Мінхен** (405) 9.30 Давня музика на дуті інструменти, 12.00 Концерт військ. орх., 15.00 Розр. концерт, **Мінхен** (405) 9.30 Давня музика на дуті інструменти, 12.00 Концерт військ. орх., 15.00 Розр. концерт, 18.00 „Алярм ім Блют“ авд. Г. Кнапа, 20.00, 21.00 Вечір мельодій П. Лінке, **Париж** (1648) 13.00 Орґ. рециталь, 14.00 Легка музика, 16.00 Пісні, 16.45, 20.40 Пісоньки у вик. солістів, 17.00 „Моне с Лямблєн“ ком. Ансея, 18.00, 19.00 Легка музика, 20.00 Сценка, 21.00 Діяльоги, літер. авд., **Прага** (470) 9.25 Сальон. музика, 15.00 Трансм. з Нар. Театру, 22.30 Сальон. музика, **Рим** (421) 17.00, 18.00 Симф. концерт, 19.30 Розр. музика, 21.30 Орх. концерт, 22.20 Концерт хору італ. співаків, 22.45 Танк. музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 23. січня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Попурі з оп. мельодій, 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.35 Легка музика з гр. пл. 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: Співаймо пісоньки, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Фантазії Шуберта на тему його пісень, гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Хліборобська скринька, 14.30 Театр Уяви для молодших дітей: Зима в лісі, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Наша програма, 15.35 Пісоньки у вик. Юрандового хору, гр. пл., 15.50 Мельодії пера, 16.00 Популярна музика з гр. пл., 16.15 Популярні мельодії Бізета, орх., 17.00 Концерт солістів, Ольга Лада спів, Ів. Раковський віоля д амоpe форт., 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спортові вістки, 18.20 Легка музика з гр. пл., 18.35 Львівський актуальний фейлетон, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Веселі вечерині, гутірка, спів, 19.20 При вечірньому часі, китиця мельодій, спів, музика, 20.30 Літературні новини, 20.45 Вечірній денник, 21.00 Розривкова музика з Італії, 22.00 Весела Сирена: Подружжя з оголошення, 22.30 Танкова музика, орх.

Неділя, 24. січня 1937.

8.00 Сиґнал часу, коляди, 8.03 Для села: Хліборобська газетка, Музика з гр. пл., Шукаймо інструкторів опоміж нас, 8.40 Монюшко: Польонез з оп. „Графиня“, гр. пл., 8.45 Програма на нині, 8.50 Ранішній денник, 10.30 У карнавалі, гр. пл., 12.03 Фільмовий огляд, 12.15 Концерт оркестр і хорів, 13.00 Трансм. з Берліна: Розривковий концерт, 14.30 Квінтет, 15.00 Концерт, 15.30 Для села: Самоврядування це сільська школа суспільного життя, Огляд ринків рільних продуктів, 16.00 Рекламовий концерт, 16.15 Ерінґів хор у новому репертуарі, гр. пл., 16.35 Театр Уяви: „Вальси панни Людвиги“, з музикою, 17.00 Концерт орх., Карвовська спів; у перерві в год. 17.55 Актуальна гутірка, 19.00 Пієтизм і недискреція в літературі, літер. нарис Бой-Желенського, 19.15 Мішаний концерт, Я. Гайнова мецосопр., форт., 19.45 Літературні хвилини: Нові поезії Т. Голендра, 20.00 Продовження мішаного концерту, 20.20, 20.21, 20.35 Спортові вістки, 20.0 Політичний огляд, 20.50 Вечірний денник, 21.00 На веселій львів. хвилі, 21.30 Віольончелевий рециталь у супр. форт., 22.00 Орх. концерт, у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Танк. музика з гр. плит.

Радіокутик.

ТРУДНОЩІ ТЕЛЕВІЗІЇ.

В одному з попередніх бюлетенів подали ми початок статті про різнорідні труднощі телевізії. Тепер подаємо дещо з історії її розвитку.

14. травня 1934 р. англійський уряд покликав до життя Комітет для простудіювання поодиноких систем теле-

віві та найкращих умовин, при яких телевізію можна би ввести в життя.

Поміж р. 1929 і 1934, завдяки застосуванню лямпи Бравна, телевізія зробила значний поступ і дійшла до значної преціаії образу, завдяки чому признано, що вона надається до публичних демонстрацій. Водночас з кожним днем зростало зацікавлення публики.

Лямпа Бравна — це шкляна банька, якої одна сторона є сплощена і покрита матеріялом, що світиться під впливом ударів електронів. Струм електронів, який дістаємо з розпаленого волоска, так само, як у звичайних відбірчих лямпах. Ці електрони дістають завдяки анодовому напруженню велике приспішення і з великою силою вдаряють в екран, даючи на ньому світляну плямку. Відхиляючи електронову вязку при помочі електричного або магнетичного поля, викликаємо рух цієї плямки на екрані і можемо „описати" нею цілий образ. Змінюючи розмір електронового струму, впливаємо на ясність плямки і таким чином можемо дістати світла і тіні образу.

Застосування лямпи Бравна до висильників і приймачів у телевізії не було новиною. Вже в 1908 р. цю думку підкинув англієць Кембел, однак катодова лямпа не була тоді ще досить удосконалена, щоб дати відповідні наслідки. Д-р Зворикін і проф. Фарнсворт старалися сконструувати іконоскоп на взірець людського ока. Іконоскоп Зворикіна удосконалила в Англії фірма Маркові і назвала „Емітрон Камера", а лямпу Фарнсворта удосконалило Т-во Байрда і тепер вона називається „Електрон Камера".

В січні 1935 р. Комітет спорядив докладний рапорт про стан телевізії, де ствердив, що телевізія може бути демонстрована публично. Комітет радив, щоб англійська радіофонія приняла обі телевізійні системи і назвала системою Байрда і Маркові. В Англії істнує ще третя система Т-ва Скофоні, яка не основана на лямпі Бравна, але послуговується рухомими дзеркалами і ново винайденою системою описування образу.

Підставовою ріжницею між двома першими системами є спосіб аналізування образу. В системі Байрда аналізування образу відбувається рядок за рядком при 240 лініях аналізи і 25 образах на секунду. В системі Маркові аналіза відбувається в двох фазах: в початку аналізують непаристі рядки образу, потім паристі. Це виглядає так, якби ми читаючи газету, читали рядки 1, 3, 5 аж до кінця сторінки, потім 2, 4, 6 і т. д. Завдяки цьому при 405 лініях аналізи і 25 цілковитих образах на секунду маємо образ такої якости, якби ми надавали 50 образів на секунду.

Образи високої частоти надають на ультра-коротких хвилях, тобто менш 10 мтр. Пересилка образів мусить відбуватися на хвилі вищої частоти, ніж пересилка слова або музики. Коли спробуємо надавати телевізію на хвилях довжини 400 мтр., тоді емісію будуть приймати на всіх середніх хвилях. Надавати телевізію можна знаними досі методами лише на ультра-коротких хвилях.

На жаль, ці ультра-короткі хвилі, яких вживають для телевізії, мають дуже невеликий засяг. У догідних умовинах емісії в Александра-Палас у Льондоні можна приймати найбільш в промірі 30—40 миль, а в нормальних умовинах — ледви на віддалі 25 миль. Це означає, що телевізійний висильник у Александра-Палас може обслужити ледви 1/4 мешканців Льондону.

Коли рішили надавати регулярно телевізійні емісії, повстало питання, якою повинна бути програма. Багато осіб твердило, що телевізія повинна бути нічим іншим, як тільки домовим кіном. Інші були думки, що нічого з радіової програми не можна застосувати у телевізійній програмі. Тепер переконалися, що телевізія є цілком окремим типом розваги і становить таку саму конкуренцію для кіна, як і радіо: є вона іншим типом розваги.

Теперішня телевізійна програма англійської радіофонії сполучує розвагу з чинником виховним. Зорові враження сильніш ділають на людину, ніж враження слухові і після телевізійних емісій глядачі стараються вдома доповнити відомості при помочі книжок і енциклопедій. Напр. демонстрація екзотичних звірят заохотила людей запізнатися з цією ділянкою, а продукції балету, до простудіювання історії балету взагалі.

Цікавою є обсервація реакції глядачів. Як видно, найбільше зацікавлення зосереджується тепер на образі, який кидається на екран. Треба підкреслити, що навіть коли образ є лише ілюстрацією музичних продукцій — то й тоді не цікавить слухачів. Глядачі воліють більше образів і вигляд граючої оркестри чи солістів не збуджує зацікавлення. Можливо, що це пройав тимчасовий, який викликано новиною і сензаційністю, яку нетерпеливо очікують від телевізії.

Обі системи, Байрда як і Маркові, можуть надавати образи безпосередньо при помочі фільми.

Телевізійні приймачі досі дуже дорогі і коштують від 85 до 120 фунт. ст.

Так представляється стан телевізії на сьогодні, — завтра може принести нам великі зміни.

Однак успіх телевізії залежатиме в більшій мірі від програми, ніж від технічного поступу. Під оглядом технічним очікуємо збільшення образу і барвних емісій, однак у цій ділянці поступ буде дуже повільний.

Ціни на приймачі зменшаться, але цього не можна сподіватися в найближчому часі. Найбільший і найшвидший поступ повинна виказати програма. Можливости великі, тимбільш, що англійська радіофонія не має щодо телевізії суто комерційного підходу.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.23 88.80, Долари американські 5.29 і пів. 5.27, долари канад. 5.29.00—5.26.50, Фльорени гол. 290.20—28?.50. Франки фр. 24.73—24.59. Франки швайцарські 121.55—12?.75, Фунти англ. 26.00—25.84. Ґульдени данц. 100.20—99.80. Корони ч. 16.70—16.20. Кор. дан. 116.09—115.25, Кор. норв. 130.58—129.60, Корони шв. 133.08—133.10, Ліри італ. 24.50 — 24.00, Марки фінл. 11.47—11.60, Марки нім. 122 — 118. Шил. австр 96.00—95.00. Марки нім. срібні 129—1?5.

Акції.

Банк Польський 07.00. Цукор 27.00. Вугіль 16.75, Лільпопп 13.25, Габербуш 38.00.

Тенденція неустійнена.

Папери.

3 пов. інвест. 1. ем. 64.00, серія не нотована. 3 пов. інвест. 2 ем. 64.75, серія ненотована, 5 пов кон. 52.75, 4 пов. прем. дол. 46.5, 7 пов. стабіл. 46.00, купон 134.45, 4 пов. конс. 50.75, 51.00, 49.25, 49.38, два ост. рівні.

Збіжжя.

Львів, 22. I.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	26.00—26.25
Пшениця збор. червона	25.5 —25.75
Пшениця одн. біла	25.75—26.00
Пшениця зб.	25.25—25.50
Жито шт. I.	21.00—21.25
Жито шт. II.	20.75—21.00
Ячмінь одн.	23.00—23.25
Ячмінь на зливо	22.25—22.50
Ячмінь паст.	21.?5—21.50
Мука пшенич. разова до 95%	28.75—29.50
Мука пшен. жит вит. 0—3?%	34.?5—34.75
Мука житня ґат. I. 0—50%	31.75—32.25
Мука житня ґат. I. 0—65%	29.75—30.25
Мука житня ґат II. 50-65%	23.50—24.00
Мука житня разова 0.95%	25.?5—25.75
Мука житня посеред. 65%	20.00—20.50
Висівки житні	14.00—14.25
Висівки пшен. грубі	14.25—14.75
Висівки пшен. середні	13.50 14.25
Висівки пшен. мілкі	15.00—15.50

Інші курси незмінені.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 22 ц. м.

Ціни за 100 кг. дюзон, льоко вагон-стація заладовання:

	льоко ст. заладов:
Пшен. збірна 750 гр/л 5%	23.75—24.00
Жито збір. 694 гр/л. 3%	18.75—19.75
Ячмінь пашн. 621 гр/л. 4%	20.10—2?.?0
Овес легко залощ. 444	16.?5—16.75
Овес не задощ. 456	17.25—17.50
Гречка 10%	24.00—24.50
Кукурудза жовта	17.50—17.75
Кукурудза червона	18.50—18.75
Коноп. сімя	35.00—35.00
Сонішникове сімя	36.00—36.00
Насіння лену 95%	43.00—44.?0
Фасоля корона руч. в. з м. 42	57.0 —58.00
Фасоля „Різен" руч. виб. з м.	44.00—45.00
Фасоля шмальц. руч. виб. з м.	42.00—43.00
Фасоля спец. ручно в. з м.	44.00—47.?0
Фасоля краса рафована	26.00—27.00
Фасоля цукр. ручно виб.	32.00—33.00
Конюшина червона з м.	100—105
Конюшина вільна від капанки	105—110
Конюшина вільна від капанки 95 проц. чистоти	115—120

Тенденція на всі роди продуктів вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 22. січня н. р. кооперативам платив за льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок без опакування	55 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	2.60 „
1 кг. масло експорт. дає зачет молоко від 11. I. н. р.	?.60 „
яйця	?.4 „
	4.0 „

Тенденція на масло спільна на молоко удержана, на яйця звижкова.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 22. I. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці льоко подвіря птахоясарні „М. С." у Львові, (вл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре умясні, повногруді	1.10 зол.
Індики I. кл., добре умясні, повногруді	0.95 „
Курки молоді I кл. біло й жовтоніжки від 1.70 кг. вгору	0.95 „
Качки товсті I. кл. шойно від 1.80 кг. вгору	1.10 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

СПРОСТУВАННЯ.

У „Подяці", поміщеній у 6. ч. „Діла" з 12. січня н. р., Рідня п. Василиків з жалем „стверджує", що Покійний (бл. п. Андрій Василик) як член Т-ва не дістав від Т-ва ВПУВ ніякої, хочби моральної помочі в часі своєї 7-місячної недуги в лічниці.

Згідно з правдою стверджуємо, що Дирекція Т-ва ВПУВ в особовому складі, який урядує від половини серпня м. р., довідалася вперше про перебування бл. п. Андрія Василика у львівській лічниці дня 7. листопада м. р. (як свідчить акт цієї справи ч. 2108/36). Зараз тоді переслала недужому через п. О. Ц. допомогу 25 зол. і доручила своєму представникові відвідати недужого. Представник Т-ва був у лічниці 26. XI., але тоді припізнився, бо не знав часу, призначеного на відвідини. Вдруге був представник Т-ва в лічниці дня 29. листопада, розпитав і розрадив недужого, який був тоді по другій операції. Потім 3. грудня м. р. бажало Т-во перенести недужого до II. кляси лічниці, однак бл. п. Андрій сказав, щоб цей намір покищо залишити, бо йде на третю операцію і щойно по операції можна буде подумати про перенесення. Останній раз був представник Т-ва зі словами розради у недужого 18. грудня м. р., себто день перед смертю. Не вільно було з недужим тоді довше говорити. Ніяких домагань до Т-ва недужий не висказав.

Зі сказаного виходить, що Дирекція Т-ва робила що могла, щоб дати поміч і розраду недужому.

Також подала Дирекція Т-ва всяку грошеву поміч Родині під час похорону.

Дирекція Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства" у Львові

Подяка.

За солідну і скору доставу першорядних матеріялів на фелони складаю цією дорогою **фірмі Торг. Пром. Дім „ДОСТАВА" у Львові** подяку.

о. Стефан Маркевич, парох Долге Калуське.

З КИЇВЩИНИ пошукую **ЛЮЦІЮ ЛИРМОНШ**, хто має які відомости прошу повідомити **Nina Pyrek, Mikaszewicze; pow. Łuniniec, Polesie.**

Звичайні Загальні Збори „Клюбу Українських Емігрантів". Дня 6. лютого н. р. в годині 17 відбудуться Звичайні Загальні Збори Клюбу Українських Емігрантів з таким денним порядком: 1) Верифікація протоколу з попер. заг. зборів. 2) Справоздання з діяльности Управи Клюбу. 3) Звіт Ревізійної Комісії. 4) Добір трьох членів Управи. 5) Вибір контрольної комісії. 6) Біжучі справи. — **Управа Клюбу Українських Емігр.**

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.